

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**ALDATMA EĞİLİMİ VE İLİŞKİ İNANÇLARIYLA
ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUMLARI İLİŞKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:

İlkem Berfin BÜYÜKARSLAN

İstanbul, 2023

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**ALDATMA EĞİLİMİ VE İLİŞKİ İNANÇLARIYLA
ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUMLARI İLİŞKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
İlkem Berfin BÜYÜKARSLAN

2020039029

Orcid ID: 0000-0002-4278-0602

Danışman:
Prof. Dr. Mehmet Kerem DOKSAT

İstanbul, 2023

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Aldatma Eğilimi ve İlişki İnançlarıyla Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları İlişkisi” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını, patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 31.05.2023

İlkem Berfin BÜYÜKARSLAN

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

31.05.2023

Enstitümüz *Psikoloji* Anabilim Dalı *Klinik Psikoloji* Programı yüksek lisans öğrencilerinden 2020039029 numaralı *İlkem Berfin BÜYÜKARSLAN*'ın "İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Aldatma Eğilimi Ve İlişki İnançlarıyla Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları İlişkisi*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 30/05/2023 tarih ve 2023/22 sayılı toplantısında seçilen ve yüz yüze toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince 45 dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında "*OYBİRLİĞİ*" ile "*KABUL*" kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 2 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ke*** DO***
(İstanbul Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Hü*** EB***
(İstanbul Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Fa*** BA***
(Sakarya Üniversitesi)

Adı ve Soyadı : İlkem Berfin BÜYÜKARSLAN
Danışmanı : Prof. Dr. Mehmet Kerem DOKSAT
Türü ve Tarih : Yüksek Lisans, 2023
Alanı : Klinik Psikoloji
Anahtar Kelimeler : Aldatma Eğilimi, İlişki İnançları, Ebeveyn İlişki Tutumları

ÖZ

ALDATMA EĞİLİMİ VE İLİŞKİ İNANÇLARIYLA ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUMLARI İLİŞKİSİ

Bu çalışmada aldatma eğilimi ve ilişki inançlarıyla algılanan ebeveyn ilişki tutumları ilişkisi incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini 18 yaş üzerinde 340 kişi oluşturmaktadır. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile yürütülen araştırmada veriler Kişisel Bilgi Formu, Aldatma Eğilimi Ölçeği, İlişki İnançları Ölçeği, Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği ile toplanmıştır. Veriler online olarak Google Forms ile oluşturulmuş anket formu yardımıyla elektronik ortamda toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizi SPSS 24,0 programı kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın verilerinin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizlerden; ortalama, standart sapma, medyan, frekans, yüzde, minimum, maksimum kullanılmıştır. Nicel verilerin normal dağılıma uygunlukları grafiksel incelemeler ile sınanmıştır. Normal dağılım gösteren niceliksel sürekli değişkenler arasındaki ilişkilerini değerlendirmede Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren nicel verilerin ikili grup karşılaştırmalarında t-testi, üç ve üzeri gruplarda ANOVA testi ve sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Tukey HSD testi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda algılanan ebeveyn ilişki tutumları, ilişki inançları ve aldatma eğilimi ile yaş, ilişki durumu, ilişki süresi, öğrenim durumu değişkenleri arasında anlamlı fark olmadığı saptanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre ise erkekler lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Ayrıca algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile aldatma eğilimi ve ilişki inançları arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı görülmüştür.

Name and Surname : İlkem Berfin BÜYÜKARSLAN
Advisor : Prof. Dr. Mehmet Kerem DOKSAT
Degree and Date : Master, 2023
Major : Clinical Psychology
Keywords : Cheating Tendency, Relationship Beliefs, Parent Relationship Attitudes

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN TENDENCIES FOR INFIDELITY AND RELATIONSHIP BELIEFS IN RELATION WITH PERCEIVED PARENTAL ATTITUDES

This study examines the tendency for infidelity and relationship beliefs in relation to perceived parental attitudes. The sample of the study consists of 340 individuals aged 18 and over. In this quantitative research conducted using the correlational survey model, data was collected through a personal information form, infidelity tendency scale, relationship beliefs scale, and perceived parental relationship attitudes scale. The analysis of the research data was conducted using the SPSS 24.0 program. Descriptive statistical analysis methods such as mean, standard deviation, median, frequency, percentage, minimum, and maximum were used in the evaluation of the research data. The normal distribution of quantitative data was tested through graphical examinations. Pearson's correlation analysis was used to evaluate the relationships between quantitatively continuous variables showing normal distribution. Independent samples t-test was used for binary group comparisons of normally distributed quantitative data, ANOVA test was used for comparisons involving three or more groups, and Tukey's HSD test was used as a complementary post-hoc analysis to determine differences. The results of the study indicated no significant differences between perceived parental relationship attitudes, relationship beliefs, infidelity tendency, and age, relationship status, relationship duration, and educational status variables. However, a significant difference was found in favor of males based on the gender variable. Furthermore, no significant relationship was observed between perceived parental relationship attitudes and infidelity tendency and relationship beliefs.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

TABLolar LİSTESİ..... iii

ŞEKİLLER LİSTESİ..... iv

KISALTMALAR..... v

SÖZLÜK..... vi

GİRİŞ..... 1

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Aldatma Kavramı	6
1.1.1. Aldatmanın Nedenleri	7
1.1.2. Aldatmanın Sonuçları	8
1.2. Aldatma Eğilimi ve Nedenleri	9
1.2.1. Aldatma Eğilimi Türleri	10
1.2.2. Aldatma Eğilimi Kuramları.....	11
1.2.3. Aldatma Eğilimi Sonuçları.....	13
1.3. Algılanan Ebeveyn İlişkileri	14
1.4. Algılanan Ebeveyn İlişkisi Kuramları	16
1.5. Ebeveynler ve Eşler Arasındaki Benzerlikler	18
1.6. İlgili Alanda Çalışmalar.....	20
1.6.1. Aldatma ve Aldatma Eğilimi ile İlgili Çalışmalar	20
1.6.2. Algılanan Ebeveyn İlişkileri ile İlgili Çalışmalar	20

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	22
2.2. Evren ve Örneklem.....	22
2.3. Veri Toplama Araçlarının Tanıtımı	22
2.3.1. Demografik Bilgi Formu.....	22
2.3.2. Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ).....	23
2.3.3. İlişki İnançları Ölçeği (İİÖ)	23
2.3.4. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği (AEİTÖ)	23
2.4. Verilerin Toplanması ve Analiz Yöntemleri	24

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Katılımcılara Ait Tanımlayıcı Bulgular.....	25
3.2. Ölçeklere İlişkin İstatistikler.....	26
3.3. Katılımcıların Ölçeklerden Aldıkları Puanlara İlişkin İstatistikler	29
3.4. Ölçeklerden Alınan Puanlar Arasındaki İlişki	32
3.5. Sosyodemografik Değişkenlere Göre Ölçeklerden Elde Edilen Bulgular	38
TARTIŞMA.....	57
SONUÇ	65
KAYNAKÇA.....	71
EKLER	81
Ek-1. Kişisel Bilgi Formu	81
Ek-2. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği	82
Ek-3. İlişki İnançları Ölçeği.....	83
Ek-4. Aldatma Eğilimi Ölçeği.....	84

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1. Sosyodemografik Özelliklerin Dağılımı (n:340)	25
Tablo 2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Çarpıklık ve Basıklık Bulguları	27
Tablo 3. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin İç Tutarlılık (Cronbach Alpha) Puanları .	28
Tablo 4. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Puanları	30
Tablo 5.1. Katılımcıların Anneleri İçin Doldurdukları Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği ile İlişki İnançları Ölçeği Arasındaki İlişki.....	32
Tablo 5.2. Katılımcıların Babaları için Doldurdukları Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği ile İlişki İnançları Ölçeği Arasındaki İlişki.....	34
Tablo 5.3. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkileri.....	36
Tablo 5.4. Aldatma Eğilimi Ölçeği ile İlişki İnançları Ölçeği Puanları Arasındaki İlişki.....	37
Tablo 6. Katılımcıların Yaşları ile Çalışmada Kullanılan Ölçekler Arasındaki İlişkiler	38
Tablo 7. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Annesi İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 8. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Babası İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	44
Tablo 9. Katılımcıların Yaşı ile İlişki İnançları Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkileri	49
Tablo 10. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İlişki İnançları Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 11. Katılımcıların Yaşı ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkileri.....	53
Tablo 12. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Aldatma Eğilimi Ölçeği Toplam Puanlarının Karşılaştırılması	54
Tablo 13. Katılımcıların Anne ve Baba İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1.Bağlanmanın Tanımlayıcı İşlevleri..... 18

KISALTMALAR

AEÖ	: Aldatma Eğilimi Ölçeği
AEİTÖ	: Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği
İİÖ	: İlişki İnançları Ölçeği

SÖZLÜK

Aldatma: Birbirlerine bağlılık göstereceklerine ilişkin olarak anlaşmış kişilerin ilişkileri dışında başka bir kişi ile düşünsel, davranışsal ve duygusal tutumları sonucunda ilişkiyi tehdit edici yakınlık içerisine girmeleri aldatma olarak ifade edilmektedir (Büyük ve Kaya Cicerali, 2021:5230).

Aldatma eğilimi: Kişinin ilişki halinde olduğu partnerini veya eşini aldatmaya yatkınlığı aldatma eğilimi olarak ifade edilebilir.

Algılanan ebeveyn ilişkisi: Kişinin yetiştirilmesinden ileride birlikte olacağı kişiye, ailesinde mevcut ebeveyn ilişki tutumlarını, davranış biçimlerini, düşüncelerini veya duygularını yansıttırmasıdır (Çelik ve Öziş, 2016: 50).

GİRİŞ

İnsanın sosyal bir varlık olması nedeniyle, en temel ihtiyaçları arasında ilişki kurma ihtiyacının olduğu ifade edilebilir. Doğumla birlikte insan her gelişim döneminde yakın ilişkiler içinde bulunmaya ihtiyaç duyar. Her birey toplumda yaşayan diğer kişilerle sürekli etkileşim içerisinde. Dolayısıyla kişinin etkileşim halinde bulunduğu kişilerle sosyal ilişkilerini geliştirme çabaları doğrultusunda yakın ilişkiler kurması söz konusudur. Yakın ilişki kapsamında anne-baba, arkadaşlar, romantik partner gibi insanlar için önemli kişilerle kurulan ilişkiler yer almaktadır. Yakın ilişkiler içerisinde özellikle romantik ilişkiler kişinin yaşamında önemli bir konuma sahiptir. Kadın ve erkek arasındaki yakınlığı, tutkuyu, bağlılığı içeren romantik ilişkilerin insan gelişimine önemli bir katkısı olduğu bilinmektedir. Ergenlik dönemi ile başlayabilen romantik ilişkilerin kişilik gelişimi yanında bireyin iyilik halini de olumlu yönde etkileyebildiği ifade edilebilir.

İlk doğduğumuz andan itibaren en çok iletişimde bulunduğumuz kişiliğimizin oluşmasında en etkili faktör olan ebeveynlerimiz, ailemizdir. Çocukluk döneminde bakım verenle, ebeveynle kurulan ilişki, ebeveynlerin çocuk yetiştirirken uyguladıkları ödül, ceza, davranış ve mizaçları, anne ve babanın birbirleriyle olan ilişkileri, kişinin zamanla temel inançlarını, kendisine ve ilişkilerine bakış açısını, romantik ilişkilerindeki davranış, duygu ve düşüncelerini etkileyebilmektedir. Buna göre bireyin çocuklukta geliştirdiği inançların yetişkinlik döneminde partner olarak seçeceği kişiyi ve ilişki dinamiğini etkileyebileceğinden bahsedilebilir. Bu durum romantik ilişkilerde partner seçiminde ebeveyne benzer özelliklere sahip kişinin seçiminde ve yaşamak isteyeceği ya da yaşadığı ilişkinin sahip olduğu ebeveynlerin birbirleriyle olan ilişkilerine benzer olmasında rol oynayabilir. Diğer bir ifade ile birey ebeveynine benzer özelliklere sahip olan bir eş seçme eğilimi gösterebilir. Partnerin ebeveyne benzer özelliklere sahip olması, yaşanan ilişkinin ebeveynlerin birbirleriyle olan ilişkilerine benzer olması, ilişki memnuniyetinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilebilir. Gözlemlenen ebeveyn ilişkisi sağlıklı da olsa sağlıklı da bireyin seçtiği partneri, partnerde arayacağı özellikleri, ilişki anlayışını, ilişkide göstereceği davranış ve tutumları etkiler.

Hayatımızı her açıdan etkileyen ebeveynlerin ve algılanan ebeveyn ilişki tutumlarının ilişkide yaşanan sorunların çözüm şekli olarak yapıcı veya yıkıcı tutum şekli, bağlanma şekilleri, aldatma, ayrılık, boşanma süreçleri bunlara maruz kalarak yetişen bireyin ileride partneriyle yaşayacağı ilişkiyle ilgili bir ipucu verebilir.

Gözlemlenen ebeveyn ilişki tutumları sağlıklısa kişinin bu sağlıklı ilişkiyi kendi yaşadığı ilişkide arayacağı ve gözlemlediği bu sağlıklı davranışları kendi ilişkisinde uygulayacağı bu durumun ise ilişki kalitesi başta olmak üzere, ilişki süresini, ilişki doyumunu etkileyeceği ve ilişkide çeşitli sorunlara neden olabileceği düşünülmektedir. Bireylerde aldatma eğilimi de bu tür sorunlardan dolayı ortaya çıkabilmektedir. Aldatma sonucunda ise kişinin mutsuz bir birliktelik, ayrılma süreci yaşayacağı düşünülmektedir.

Romantik ilişkilerdeki mutluluğu, uyumu ve ilişki doyumunu etkileyen etmenlerden biri de kişinin sahip olduğu ilişki inançlarıdır. Bu sebeple bu araştırmada ilişki inançları, aldatma eğilimini etkileyen bir faktör olarak ele alınacak ve yine ilişki inançlarının oluşmasında en önemli etkenlerden biri olan ebeveynlerin birbirleriyle olan ilişki tutumları da incelenecektir.

Bu konudaki araştırmalardan elde edilecek bilgilerin hem bireysel hem de ikili ilişkiler açısından mutluluğun artması ve sorunların çözümü konusunda yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bireyi her yönden etkileyen ebeveynlerin ilerideki ilişkilerini şekillendiren gözlemlediği ebeveyn ilişki tutumunun etkili olduğu düşünüldüğünden bu konuda farkındalık kazanılması önemlidir. Çift terapilerinde, alan çalışanlarına ışık tutacağı, evlilik dışı ilişkilere dair bilgi vermesinin yanı sıra insanın hayatını etkileyen algılanan ebeveyn ilişki tutumu, ilişki inançları ve bunlar arasındaki ilişki açısından yine bilgilendirici olup alan çalışanlarına yararlı olacağı düşünülmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı bu çalışmada aldatma eğilimi, ilişki inançları, algılanan ebeveyn ilişki tutumları değişkenleriyle çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, aldatma eğiliminin bireyin sahip olduğu ilişki inançlarına ve algıladığı ebeveyn ilişki tutumlarına göre gösterdiği değişikliği incelemektir. Bu çalışma, günümüzde fazlasıyla güncel olan aldatma, ebeveyn ilişki tutumları ve bireyin sahip olduğu ilişki inançlarını temel almaktadır. Aldatma

eğiliminin doğasını bilimsel olarak kavramak için farklı değişkenlerle ilişkisine bakmak, incelemek gerekir. Günümüzde hızla artan aldatma, insan ilişkilerine ve kişinin yaşamına zarar veren ayrılıklara, boşanmalara, güven sorunlarına, çeşitli krizlere hatta travmalara kadar gidebilen problemlere yol açması nedeniyle üzerinde çalışılmak istenmiştir. Yine insanların hayatlarını her yönden etkileyen sahip oldukları ilişki inançları ve algılanan ebeveyn ilişki tutumlarının insanlarda yarattığı olumsuz düşünceler ve sorunların aldatma eğilimini artırabileceği, kişinin içinde bulunduğu romantik ilişkisinin, sahip olduğu ilişki inançlarına ters düşmesi, insanların bu tatmine ulaşmak için inançlarına uyumlu ilişkiyi bulma amacıyla farklı arayışlara yönelteceği ve aldatma eğilimini artırabileceği düşünülmektedir. Aldatma eğiliminde algılanan ebeveyn ilişki tutumunun türü ile ilişki inançlarının sağlıklı olma düzeyi arasındaki ilişkinin anlamlandırılmasının, algılanan ebeveyn ilişki tutumlarının aldatma eğilimiyle ne düzeyde bağlantılı olduğunu inceleyebilmek açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Önemi

Araştırmanın konusu yetişkinlerdeki aldatma eğiliminin algılanan ebeveyn ilişki tutumları ve bireyin sahip olduğu ilişki inançlarına göre değişimidir.

Bu araştırma sonucunda elde edilecek bilgilerin hem bireysel hem de romantik ilişkiler açısından sorunların çözümü ve kişinin hayatını her yönden etkileyen gözlemlediği ebeveyn ilişki tutumu, aldatma eğilimi, ilişki inançları kavramlarına dair bilgi vermesi, bu konularda farkındalık kazanılması, romantik ilişkilerdeki dinamiklerin anlamlandırılması açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu konuda alan çalışanlarına ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın temel değişkenlerinden biri olan aldatma eğilimi birçok farklı değişkenle ele alınmıştır. Ancak Türk toplumunda aldatma eğilimi, ilişki inançları ve algılanan ebeveyn tutumlarının ilişkili olup olmadığına dair bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma kapsamında Türkiye örnekleminde araştırma değişkenlerinin bir arada ele alındığı böyle bir çalışma yapılması, uluslararası araştırmalardaki verilerin karşılaştırılması, farklılıkların tartışılması ve literatüre aktarılması daha sonra yapılacak araştırmalara katkı sağlaması açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmanın konu ile ilgili daha kapsayıcı çalışmalara öncülük etmesi beklenmektedir.

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemi aldatma eğilimi ve ilişki inançlarının algılanan ebeveyn ilişki tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Hipotezler

Araştırmanın hipotezleri şu şekilde düzenlenmiştir:

H1: Algılanan ebeveyn ilişki tutumları sosyodemografik özelliklere göre farklılaşmaktadır.

H2: İlişki inançları sosyodemografik özelliklere göre farklılaşmaktadır. H3:

Aldatma eğilimi sosyodemografik özelliklere göre farklılaşmaktadır.

H4: Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile ilişki inançları arasında anlamlı ilişkiler vardır.

H5: Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile aldatma eğilimi arasında anlamlı ilişkiler vardır.

Sayıtlar

Araştırmada kullanılan İlişki inançları Ölçeği'nin sağlıklı ilişki inançlarının düzeyini, Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin ise ebeveyn ilişki tutum türünü, Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin aldatma eğilimi düzeyini ölçtüğü varsayılmıştır.

Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Aldatma Eğilimi Ölçeği, İlişki İnançları Ölçeği, Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği'nin yer aldığı anket formu kullanılmıştır. Anket formunun katılımcılar tarafından doğruyu yansıtacak şekilde samimi ve içten yanıtlandığı varsayılmıştır.

Seçilen örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından oluşturulan “Demografik Bilgi Formu” yetişkinlerin sahip oldukları ebeveynlerinin birbirleriyle olan ilişki tutumlarını belirlemek için kullanılan “Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği” romantik ilişkilerinde sahip olduğu ilişki inançlarını belirlemek amacıyla “İlişki

İnançları Ölçeği’’ ve aldatma eğilimi düzeyini ölçmek amacıyla kullanılan ‘’Aldatma Eğilimi Ölçeği’’ sonuçlarıyla ve bunlara verilen yanıtlar ile sınırlıdır. Ayrıca çalışmanın verileri örneklem grubunda yer alan katılımcılarla sınırlı tutulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde aldatma kavramı; tanımı, aldatmanın nedenleri ve aldatmanın sonuçları, aldatma eğilimi ve nedenleri, aldatma eğilimi türleri, aldatma eğilimi kuramları, aldatma eğilimi sonuçları, algılanan ebeveyn ilişkileri, ebeveynler ve eşler arasındaki benzerlikler alan yazın ilgili araştırmalara dayanarak açıklanmıştır.

1.1. Aldatma Kavramı

Aldatma kavramı, araştırmacılar ve toplumu bir bütün olarak oluşturan bireyler açısından çok farklı tanımlara sahiptir (Schonian, 2013: 31). Evrimsel psikolojide aldatma, bireylerin eşleri pahasına üreme başarı oranlarını artırmaya çalıştıkları evrimsel bir strateji olarak kabul edilir (Davies vd., 2007:387-411). Bu nedenle, aldatma insanlarda doğal seleksiyon baskısına neden olmuştur ve insanlar eşleri tarafından aldatma olasılığını azaltmak için bazı uyumsal davranışlar geliştirmiştir. Aldatma kavramı, birlikte olunan kişinin herhangi bir bilgisi olmadan, başka kişi/kişilerle duygusal veya cinsel birliktelik kurmayı ifade etmektedir. Aldatma, bir başka birinin duygusal veya cinsel olarak ilişkiye katılımı ile partnerler arasında güven bağının zedelenmesi şeklinde nitelendirilebilir (Er vd., 2020:596- 608). Tanımlamalarda aldatmanın içerdiği davranışlarla güven duygusu ile ilişkisine odaklanıldığı belirtilebilir.

Literatürde aldatma açıklamalarında boşluk içerisinde olma, düşünce ve duygu karmaşası, sadakatsizlik, kıskançlık, ilişki veya evlilik istikrarı ile cinsel tutumlar ile cinsel istekten yararlanıldığı ifade edilmektedir (Boğda ve Şendil, 2012: 205-219). Bu tanımdan aldatma kavramının çok boyutlu ve geniş kapsamlı olduğu görülmektedir. Dursun ve Özkan'a (2019) göre aldatma, bağlılık ilişkisi içerisinde olan birinin, bu ilişki dışından bir başka kişiyle, kabul gören normları ihlal eden veya güven zedeleyen şekilde romantik cinsel ve duygusal yakınlık içerisindeki birlikteliği olarak tanımlanmaktadır.

Bir diğer tanımda ise aldatma, cinsel ve duygusal yakınlık ile ilişkili olarak ele alınmakta ve bağlılığın terk edilmesi şeklinde ifade edilmektedir. Bu tanımda da

aldatma kavramı ile ilgili benzer tanımlarda olduğu gibi güven zedelenmesine odaklanıldığı görülmektedir. Eşler arasındaki güven ve anlaşma ilişkisinin bir başka kişinin söz konusu ilişki içerisinde olması ile bozulması aldatma olarak değerlendirilmektedir (Turanlı ve Fidan, 2022: 319).

1.1.1. Aldatmanın Nedenleri

İlişkilerin karmaşık bir dinamiğe sahip olmasına bağlı olarak, aldatmanın ortaya çıkışının birtakım nedenleri bulunduğu ifade edilmektedir. Zira bireyler evlilik veya söz birlikteliği ile ilişki kurduklarında kişilik özellikleri, geçmişleri, gelecekte beklentileri, bağlanma stillerini de ilişkilerinin içerisine almaktadırlar (Özkul, 2018:6).

Aldatmanın yarattığı travmatik etki nedeniyle ilişkiler genelde bitme noktasına gelse de bazı durumlarda partnerler partnerini suçlamakta, kopmamakta, ihtiyaçlarının karşılanmadığını ileri sürmektedirler. Ancak insanların aldatma nedenleri birbirinden farklıdır. Yapılan bir çalışmada aldatmanın nedeni olan duygular araştırılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; değersizlik duygusuna dayalı korkuya bağlı olarak uzaklıktan, hayal kırıklığına dayalı öfkeden, paylaşım eksikliğine dayalı yalnızlığa bağlı olarak terk edilme korkusunun aldatma nedeni olabilecek duygular olduğu bildirilmiştir (Yurtseven ve Yulaf, 2022: 622).

Literatür incelendiğinde aldatma nedenleri olarak farklı nedenlerin ortaya konduğu çalışmalara rastlanmaktadır. Yapılan bir çalışmada romantik ilişkilerde parasal harcamalar, borçlar, partnerin diğerinden habersiz para biriktirmesi, bunu gizlemesi ele alınmış ve bu durum ekonomik aldatma olarak değerlendirilmiştir (Garbinsky vd., 2019: 6). Yıldırım (2019) ise araştırmasında temel psikolojik ihtiyaçların karşılanma düzeyinin ve sosyal medya kullanımının aldatma nedeni olarak bildirmiştir. Bir diğer çalışmada evli bireylerde anne-baba ve ebeveynlik algısının, erkek cinsiyetin kıskançlık düzeyinde ve aldatma eğiliminde etkili olduğu saptanmıştır (Tortamış, 2014). Yeniçeri ve Kökdemir'in (2006) araştırmalarında ise aldatmanın sosyal tetikleyicileri olarak kişinin yetiştiği ortam, ergenlikte karşı cinsle az birliktelik, erken evlenme, görücü usulü evlenme nedenleri gösterilmiştir. Bu veriler aldatmanın farklı nedenleri olduğunu destekleyici bir şekilde göstermektedir.

1.1.2. Aldatmanın Sonuçları

Bireylerin yaşamlarında yakın ilişkiler önemli bir yer tutmaktadır. Romantik ilişkilerde bireylerin psikolojik ve fizyolojik bazı ihtiyaçlarını karşıladıkları ifade edilmektedir. Aldatma ise bireyin bu tür ihtiyaçlarının sekteye uğramasına neden olabilen bir durumdur. Bireylerin psikolojik ve sosyal açıdan zarara uğramasına neden olmaktadır (Özkul, 2018:6-9). Özellikle evlilik kurumunda aldatma, evlilik birliği ve aile açısından ciddi bir tehdit unsuru olmaktadır. Toplum tarafından erkek ve kadın birlikteliğinin kabul edilebilir hali olan evlilik kurumuna saygıyı ve güveni ortadan kaldırır. Aldatma durumu çiftlerin güvenine, imajına, sosyoekonomik durumlarına zarar vericidir (Asadu ve Egbuche, 2020:21-31).

Aldatma durumunda aldatan yanında aldatılanın da kayıplar yaşadıkları ifade edilmektedir. Aldatılan kişide özel olma duygusunun kaybı, kimlik kaybı, eşini tekrar kazanmak için değerlerinden vazgeçme, özsaygı kaybı, öfke ve suçluluk, tekrarlayan ve istenmeyen davranışlar üzerinde kontrolsüzlük, başkaları ile bağın kopması, güvensizlik, yaşama amacı ve isteğin kaybı, çökkünlük, pişmanlık görülebilir. Aldatan kişide ise yalnızlık, çaresizlik, öfke, belirsizlik görülebilmesi söz konusudur (Kökçen, 2021: 461-469).

Aldatma, ilişkilerde bazı hallerde geri döndürülemez bazı hallerde ise onarımı güç yaralara neden olabilir. Aldatmanın çiftlerin ilişkisi üzerinde yarattığı olumsuz etkiler (Tavas, 2020: 36);

- Aldatılan kişinin algılama biçimine, kişilik örgütlenmesine, aldatmaya ilişkin inançlarına ve düşüncelerine,
- Aldatma öncesindeki ilişkinin niteliğine,
- Sosyal destek oranına,
- Aldatma eğilimi gösteren kişinin aldatma sonrasında sergilediği tutum ve davranışlara bağlı farklılıklar gösterebilmektedir.

Aldatmanın kişilerin yaşamına pek çok boyutta; cinsellik, evlilik, sosyal destek sistemleri, çocuklar gibi farklı boyutlarda etkileri olabilmektedir. Bu bağlamda aldatılma kayıp yaşantısı şeklinde değerlendirilebilecek bir olgudur (Tavas, 2020: 36).

1.2. Aldatma Eğilimi ve Nedenleri

Romantik ilişkilerde aldatma, partnerin davranış ve tutumlarına veya kişilerin cinsel ve duygusal bakımdan farklı isteklerinin ortaya çıkması ile görülebilir. Kısıtlama, baskı, saldırganlık, kıskançlık gibi durumlar aldatma eğilimini açıklamada önem arz etmektedir (Genç ve Topkaya, 2019:1447). Kişilerin bunun gibi durumlara tepki vermek için aldatma eğilimi göstermelerinin toplumda örnekleri olduğu ifade edilebilir.

Toplumdaki ilişkilerde aldatmanın önemli bir sorun olduğu bilinmektedir. İlişkilerde çeşitli nedenlerle aldatmanın ortaya çıktığına ilişkin çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Çalışmalardaki ortak nokta ise ilişkide aldatmanın olmasının ilişki dinamiklerinin bozduğu yönündedir (Güler, 2022:232). Aldatma eğilimi sergileyen kişilerde belli oranda ayrıcalık beklentisinin olduğu belirtilmektedir (Zare, 2011:182). Diğer bir ifade ile ayrıcalıklı olma isteği, ilgi beklentisi aldatmayı etkileyen ve aldatma eğiliminin nedenleri arasında gösterilmektedir. Aldatma eğilimini etkileyen faktörler ve aldatma eğiliminin nedenleri şu şekilde sıralanabilmektedir (Müezzinoğlu, 2014: 29):

- Kişilerin arasındaki ilişkinin niteliği ve iletişim,
- Partnerlerin etik değerlere yaklaşımı,
- Cinsel tutum ve davranışlar ile cinsel doyum düzeyi,
- Partnerlerin sorumluluk duygusu,
- Partnerlerin kendilerine ve ilişkide oldukları partnerine verdikleri değer,
- Kaygı, stres, tükenmişlik gibi durumlar,
- Aldatan ve aldatılan kişinin bireysel özellikleri,
- Mutsuzluk,
- Hayatın seyri,
- Partnerin birlikte geçirdikleri zamanın niteliği,
- Partnerlerin biri veya ikisinin monotonluktan sıkılması, yeni arayışlara girmeleri,
- Akran ilişkileri ve ortak hobiler,
- Yakın çevre ile etkileşim,

- Partnerlerin birinin ilişki veya evlilik konusunda normal dışında beklentilere sahip olmaları,
- Kişilerin aldatma eğilimine sahip olmaları ve düzenli olarak aldatma eğiliminin sürdürülmesi.

Aldatma eğilimi, kişinin ilişki halinde olduğu partnerini veya eşini aldatmaya yatkınlığı olarak ifade edilebilir. Aldatma eğiliminde kişinin cinsiyeti, yaşı, ekonomik durumu, evlilik şekli, eğitim düzeyi gibi özellikleri etkili olabilir. Bu alanda yapılmış bir araştırmada, cinsel doyumun ve evlilik doyumunun azalmasıyla aldatma eğiliminin arttığı, akraba evliliklerinin ve erkeklerin aldatma eğilimlerinin daha yüksek oranda olduğu bildirilmiştir (Müezzinoğlu, 2014: 30).

1.2.1. Aldatma Eğilimi Türleri

Aldatmaya karşı erkek ve kadınların farklı yaklaşımları söz konusudur. Örnek olarak, erkeklerin cinsel aldatmaya önem vermeleri yanında kadınların duygusal aldatmaya önem verdikleri, erkeklerin kadınların bir başka erkeğe âşık olmasını aynı zamanda cinsel aldatma olarak görmesi gösterilmektedir (Er vd., 2020:596). Aldatma eğilimi türlerinin gelişen ve farklılaşan yaşam tarzı ile yakından ilişkili olduğu belirtilmektedir. Günümüz yaşamında internet ve akıllı telefonların insan hayatında önemli bir yere sahip olmasıyla birlikte çevrimiçi aldatma, sexting gibi türlerin ortaya çıkması, internet üzerinde arkadaşlık uygulamalarının indirilmesi bunu kanıtlar niteliktedir. Aldatma herkese göre değişiklik gösterebilir. Bu kapsamda aldatma eğilimi türleri şu şekilde açıklanabilmektedir (Demirtaş Madran, 2008:300):

Duygusal Aldatma: Eşlerden birinin bir başka kişiye duygusal olarak bağlanmasını ifade etmektedir. Kişi bu durumda romantik ilişkisi veya evliliğini sürdürürken, bir başka kişiyle kurduğu duygusal bağ ile ilişki yaşayabilmektedir (Demirtaş Madran, 2008: 300-309).

Günübirlik İlişkiler: Eşlerden birinin anlık veya planlı olarak gelişen bir başka kişiyle ilişki yaşaması bu kapsamdadır. Günübirlik ilişkiler, süresi ve gelişme şekli bakımından cinsel aldatmadan daha farklı ilerlemektedir (Demirtaş Madran, 2008: 300-309).

Cinsel Aldatma: Romantik ilişki veya evlilik devam ederken, eşlerden birinin bir başkası ile cinsel ilişkiye girmesi bu kapsamda değerlendirilir. Cinsel aldatma genel olarak cinsel olarak dışlayıcı kalma yemininin ihlali anlamını taşımaktadır (Fye ve Mims, 2019: 22).

Hayali Aldatma: Bu tür aldatma eğilimi eşlerden birinin ilişkisi halen devam ederken, partnerinin olmasını istediği başka birisini hayal etmesi veya birlikte olmayı istediği başka bir kişiyi düşünmesi şeklinde ifade edilebilir (Demirtaş Madran, 2008: 300-309).

Sexting: Bu tür aldatma eğilimi uzaktan olacak şekilde gerçekleşmektedir. Çevrimiçi ortamlarda müstehcen içerikli mesajların gönderilmesi veya bu tür mesajların alınması buna örnek teşkil etmektedir (Demirtaş Madran, 2008: 301).

Online Aldatma/Siber Aldatma: Çevrimiçi ortamda başka bir kişiyle temasla başlayan, sohbet odası, e-posta aracılığıyla elektronik sohbet şeklinde sürdürülen aldatma eğilimidir (Fye ve Mims, 2019:22). Günümüzde yaygınlığı artan bu aldatma eğilimi, çevrimiçi ortamlarda bireylerin görüşmeler gerçekleştirilmesi, online aldatma/siber aldatma olarak değerlendirilmektedir (Demirtaş Madran, 2008: 305).

İlişkilerde eşlerin birbirlerine yaklaşımları, bakış açıları, sevgilerini ifade edebilmeleri gibi etkenler, aldatma eğilimini ve türlerini etkileyen bir faktördür. Aldatma eğilimi türleri, ilişkiye ve kişilerin duygusal bağlanma hissine zarar verici örnekleri barındırmaktadır (Tüzer, 2011:100-116). Özellikle günümüz koşullarında internet üzerinden aldatma örneklerindeki artış, online aldatma türünün yaygınlaşma beklentisini arttırdığı şeklinde yorumlanabilir.

1.2.2. Aldatma Eğilimi Kuramları

Aldatma eğilimi üzerine çeşitli kuramlar ileri sürülmüştür. Bu başlık altında psikoanalitik kuram, evrim kuramı, bağlanma kuramı ele alınacaktır.

Psikoanalitik Kuram: Freud (1910) tarafından psikoanalitik kuram, narsizm ve ödipal kompleks üzerinden açıklanmıştır. Aldatılma ise ilk çocukluk deneyimleri ile ilişkilendirilmiştir. Çocukların karşı cinsteki ebeveynleri ile ilişkisi, kendi cinsinden olan ebeveynleri ile olan rekabeti üzerinden açıklanmıştır. Erkek çocuklar, annelerinin kendisi yerine babaları ile birlikte olmalarını ihanet kabul ederler.

Annelerini sadakatsizlik ile suçlarlar. Bu durum çocuklarda narsizm duygusunun zedelenmesine neden olduğundan, çocuklar bununla başa çıkmaya çalışırlar. Bunun sonucunda intikam alma ve gerginlik duygusu ortaya çıkar. İntikam alma duygusu ise rakip görülen ebeveynlere karşıdır. Sadakatsizlik ile suçladıkları ebeveynlerle ise özdeşim kurarlar. Aldatma eyleminde aldatılan kişi genelde çocukların idealize ettikleri kişinin özelliklerini gösterir. Bu şekilde babalarının düzeyine yükselirler (Hunyady vd., 2008:278). Bu ödipal kompleksin sağlıklı olarak çözülmesi durumunda çocuklar aynı cinsteki ebeveynlerine karşı olan rekabet duygularının sonlandırır, yetişkinlik dönemlerinde de ilişkilerinden doyum sağlar ve tek eşli olarak ilişkilerini sürdürürler. Kişi ödipal çatışmanın çözülmemesi halinde rekabeti devam ettirir (Hunyady vd., 2008:281). Çocuklar kendilerini kaybeden olarak gördüklerinden, yetişkinlik dönemlerinde başkalarına ihanet ederek intikam alırlar. İlişkide aldatılan kişide incinme, aşağılanma, öfke gibi duyguların yaratıldığı görülür (Uzun, 2020: 28).

Evrimsel Kuram: Bu kurama göre; kişinin bilinçaltında cinsel ilişkiyi soyunu devam ettirmek, üremek için kullanması söz konusudur. Ayrıca aldatma durumunun cinsiyete göre farklılık gösterdiği ileri sürülür. Bunun nedeni olarak ise erkeklerin hamilelik süreci geçirmemesi nedeniyle başka kişilerle kısa sürede üremeyi sağlamaları, kadınlar için ise sürecin zorlu ve masraflı olmasıdır (Buss, 1989:735). Ebeveyn olan anne olanaklarının ve kaynaklarının tümünü çocuğuna sağlayarak, ailede eş olma çabası ile çatışmaktadır. Kadınlara göre erkeklerin daha fazla kaynağa ulaşma ve eş olma olanağı daha yüksektir. Bundan dolayı kadınların eş seçimi erkeklere nazaran daha seçicidir (Buss vd., 1992:251). Kuramdaki diğer bir husus ise babalığın kesinliği olmaktadır. Anne biyolojik olarak çocuğun kendisinden ürettiğine ilişkin kaygı duymaz iken; babalardaki kaygı düzeyi daha yüksektir. Bu durum erkeklerin cinsel aldatmaya, kadınların ise duygusal aldatmaya karşı daha fazla tepki vermelerine neden olmuştur. Bununla birlikte iki cinsiyet de duygusal ve cinsel sadakatsizlik ile ilgili sıkıntı yaşarlar (Buss, 1989: 735; Drigotas ve Barta, 2001:177).

Bağlanma Kuramı: Kurama göre; bağlanma hayat boyu devam etmektedir. Erken dönemdeki bağlanma ebeveynlerle ilişkiyi, yetişkinlikteki bağlanma ise partnerlerle ilişkileri kapsamaktadır (Hazan ve Shaver, 1994:29; Kaya Örk, 2021: 251). Bireyler güvenli bağlanma geliştirdiklerinde ilişkide oldukları kişilerin

kendilerine uygunluğunu bilmekte ve buna uygun davranmakta, güvensiz bağlananlar ise başkalarının kendilerine karşı daha az erişilebilir olduklarını düşünürler (Brennan ve Shaver, 1995:267). Birey kaygılı bağlanma yaşadığında, partnerinden emin olamadığından, birlikteliğine ilişkin güvence almayı ister. Kaçınan bağlanma söz konusu ise partneri ile yakınlığından şüphe duyar ve yakınlığı arttırabilecek davranışlardan kaçınır. Bu güvensiz bağlanmalar ise aldatma ile neticelenebilir (Russell vd., 2013:242). Bireyler bağlanma kaygısı yaşadıklarında ilişkilerinde ihtiyaçlarının karşılanmadığını düşünür ve ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla aldatma eğilimi gösterebilirler (DeWall vd., 2011:1302).

1.2.3. Aldatma Eğilimi Sonuçları

Güven duygusunun zedelenmesi aldatma eğiliminin en yaygın sonuçları arasındadır (Toplu Demirtaş ve Tezer, 2013: 37). Aldatma ile karşı karşıya kalan aldatılan kişinin çevresindekilere duyduğu güven azalmakta ve buna bağlı olarak gelecekteki ilişkileri etkilenmektedir. Aldatma eğiliminin sonuçları arasında hem çiftlerin ilişkisinin bozulması hem de çevresindeki kişilerle olan ilişkilerin bozulması gösterilebilir (Toplu Demirtaş ve Tezer, 2013: 37-45).

Aldatılma eğiliminin sonuçlarını şekillendiren etkenler kişinin günlük davranışlarına yansımaktadır. Aldatma ile insan yaşamında sosyal ve psikolojik olarak önemli görülen değişimler yaşanmaktadır (Akçay, 2020: 16). Buna bağlı olarak aldatma eğiliminin sonuçları, insan hayatının farklı alanlarında kendini hissettirmektedir.

Kişilerin aldatma eğilimi göstermeleri durumunda başta partneri olmak üzere çevresinden gizli olarak duygularını yaşamaları gerekmektedir (Özkuş, 2018: 6). Aldatmanın gerçekleşmesi ile birlikte bunun yansımaları görülmektedir. Aldatanın yakın çevresi tarafından dolaylı veya doğrudan dışlanması buna bağlı olarak gerçekleşir. Cinsel veya duygusal olarak tatmin olmak amacıyla aldatma eğiliminde bulunan kişilerde yoğun pişmanlık duygusunun görülmesi, partnerinden aldatma nedeniyle ayrılması sıklıkla yaşanan bir durumdur. Aldatma eğiliminin etkileri ve diğer sonuçları ise şu şekilde sıralanabilmektedir (Polat, 2006: 26):

- İlişkiler sona ermekte, buna bağlı olarak evlilik boşanma ile romantik ilişkiler ise ayrılıkla sonlanmaktadır.

- Stres düzeyinde artış, inanç duygusunda yok olma durumu yaşanır.
- Eşlerde depresif eğilimler görülür.
- Eşlerin en az birinde öznel iyi oluş düzeyinde azalma meydana gelir.
- Öfke düzeyinde artış ile şiddet eğiliminde yükselme meydana gelir.
- Bağlanma duygusu zedelenir.
- Travma sonrası stres bozukluğu, depresyon gibi istenmeyen durumlar yaşanabilir.
- Gündelik yaşamdaki endişe, panik, stres, kaygı gibi duygularda artış yaşanır.
- Kişilerde psikolojik değişimler görülür. Özellikle aldatmaya maruz kalan kişide psikolojik sorunların görülme sıklığı artar.

Aldatma eğiliminin sonuçları göz önüne alındığında, eşlerin her ikisinin de bunlardan etkilenebileceği ifade edilebilir. Aldatma sonucunda özellikle psikolojik sorunların önemli bir yer tuttuğu şeklinde yorum yapılabilir.

1.3. Algılanan Ebeveyn İlişkileri

Algılanan ebeveyn ilişkisi kavramının çocuğun ebeveynlerinin arasındaki etkileşimleri gözlemleyerek anlamlandırmasına ilişkin bir kavram olduğu düşünülmektedir. Birey, doğumu ile birlikte anne ve babası ile ilk ilişkisini kurmaktadır. Bireylerin başkaları ile kurulan ilişkilerde sergiledikleri davranışları ve ilişki kurma biçimlerini ebeveynlerden öğrendikleri belirtilmektedir. Ebeveynlerle olan ilişkilerin sonucunda kişi psikolojik ve fizyolojik anlamda gelişim göstermektedir. Ayrıca ebeveynlerine göre karakter özellikleri şekillenmektedir (Parsak ve Kuzucu, 2020: 348).

Ebeveynlerin ilişki tutumu, çocuğun yetiştirilmesinden, beraber olacağı kişiye kadar ailesinde mevcut olan, ebeveyn ilişki tutumlarını, davranış, duygu ve düşüncelerinin yansıtılması olarak ifade edilmektedir (Çelik ve Öziş, 2016:50-64). Çocukla ebeveynleri veya bakım verenleri arasındaki duygusal ilişkilerin algılanma şekli romantik ilişkilerine etki etmektedir. Algılanan ebeveyn ilişkileri, kişinin kendisine ve hayata karşı tutumundan, ilişkilerine ve değer yargılarının oluşumuna kadar etkili olmakta, davranışların oluşmasında rol oynamaktadır (Uzun, 2020: 25). Çocukların ebeveynlerinden öğrendikleri düşünme biçimlerini, olaylara bakış tarzlarını ilerleyen dönemlerde değiştirmek oldukça zordur. Bu bakımdan aile

içindeki ilişkilerin çocukların gelişimlerini destekleyici olması gerekmektedir. Aksi durumda ebeveynler farkında olmadan çocuklarının ilerleyen yaşlarında olumsuz yaşantılarına zemin hazırlayabilirler (Uzun, 2020: 25).

Çocuklar ebeveynlerini rol model alarak, ebeveynlerinin görüşleri ve davranışları doğrultusunda bilgi kazanırlar. Bu dönem oluşan bilgiler yetişkinlikte romantik ilişkilerde ortaya çıkar. Bireyler, ebeveynlerin ilişkilerinde karşı karşıya kaldıkları sorunlar karşısında gösterdikleri tutumları gözlemler ve kendi ilişkilerinde benzer tutumlar gösterebilirler (Çelik ve Öziş, 2016: 50-64). Yapılan bir araştırmada, çocukların ebeveynlerini örnek aldıkları ve başkaları ile ilişkilerinde ebeveynlerinin davranış ve tutumlarına benzer tutumlar sergiledikleri bildirilmektedir (Üney, 2016: 46). Çocukluk dönemindeki deneyimler sonucunda oluşan şablonlar ailelere, ebeveynlere, arkadaşlara dayalı olarak beş yaşından önce gelişmeye başlar. Bireyler büyüdükçe romantik ilişkilere ilişkin bilinçaltı şablonları son halini almaya başlar (Uzun, 2020: 25).

Birey ebeveynlerinin ilişkilerindeki tutumlarını farkına varmadan içselleştirir ve davranışlarını buna göre şekillendirebilmektedir. Örnek olarak, ebeveyn ilişkilerinde doyum sağlayan bireyler, başkaları ile ilişkilerinde daha rahat iletişim kurabilen, duygu ve düşüncelerini rahat ifade edebilen, özgüvenli, dışa dönük ve yaratıcı olabilmektedirler (Baumrind, 1966: 887-907). Olumsuz ebeveyn ilişkilerinin ise romantik ilişkilerdeki etkisi daha fazladır. Bireyler çocukluk dönemindeki deneyimlerini oluşturan ebeveynlerine benzer kişilerle ilişki kurma eğiliminde olmaktadır (Tosun ve Yazıcı, 2021: 183). Araştırmacılar romantik ilişkileri başlatan özellikler ile sonradan ilişkilerin sonlandırılmasına neden olan özelliklerin aynı olduğunu belirtmektedirler (Felmlee, 1995: 295-311).

Kişinin ebeveynlerinde gözlemlendiği, hoşlanmadığı veya beğendiği özelliklerde, ebeveynine benzeyen birini kendisine eş olarak seçme olasılığının fazla olduğu belirtilmektedir. Kişilerin bilinçaltına yerleşmiş ebeveynlerinin ilişkilerine benzeyen ilişki yaşama istekleri bulunmaktadır. Ebeveynlerde beğenilen özelliklere sahip olan birisi veya beğenilmeyen özelliklere sahip olan biri partner olarak tercih edilebilir. Ebeveynlere benzer olan kişilerin partner seçilmesinin bir nedeni en bilinen ve yakından tanınan ebeveynlerin örnek çift olmasıdır. Diğer nedeni ise

ebeveynlerde hoş gitmeyen özelliklerin neden olduğu olumsuz etkilerin çocukluk döneminde değiştiremeyen kişinin, partnerinde bu değişimi sağlama amacının olmasıdır. Diğer bir ifade ile ebeveynin çocuklukta değiştirilemeyen özelliklerinin bugün değiştirilmeye çalışılmasıdır (Kılıç, 2017: 22). Bundan dolayı kişinin kendi ilişkisinde ebeveynlerinin gösterdikleri tutumların önemli bir etkisi olabilmektedir. Partner olarak ebeveyne benzer kişinin tercih edilmesinin nedeni olarak gelecek kuşaklara genlerin aktarılma çabası gösterilmektedir (Çelik ve Öziş, 2016: 50-64).

1.4. Algılanan Ebeveyn İlişkisi Kuramları

Algılanan ebeveyn ilişkilerinin bireyin yetişkinlikte yaşayacağı romantik ilişkilerini etkilemesini açıklayan bazı kuramlar bulunmaktadır. Bu kapsamda evrimsel kuram, psikoanalitik kuram, bağlanma kuramı ele alınacaktır.

Evrimsel Kuram: Kurucusunun Darwin olduğu kuramda partner seçimi evrimsel bakış açısı ile ele alınmaktadır. Darwin, insanlık tarihinde erkek ve kadınların uyumu, üremeleri ve hayatta kalabilmelerini açıklamak için birtakım çalışmalar yapmıştır. Çalışmalarında doğal bir tercihin olmadığı, evrimsel değişime neden olan “eşeyssel seçim” kuramını oluşturmuştur. Eş seçiminde kurama göre, aynı cinsten olanların birbirleriyle yarış yaptıkları, kazananın karşı cinsten olanı seçebileceği duruma geldiği savunulmaktadır. Evrimsel kurama göre ise eş seçiminde cinsiyet farklılıkları belirtilmektedir. Neslin devamını sağlayabilmek için erkeklerin genelde doğurganlık göstergesi olarak kabul gören geniş kalça, göğüs gibi fiziksel görünümüne önem verdikleri; kadınların ise kendilerini terk etmeyecek, gelir düzeyi iyi erkekleri tercih ettikleri ifade edilmektedir. Diğer bir ifade ile erkekler eş seçiminde dış görünümüne önem verirken, kadınlar gelir düzeyine göre seçim yapmaktadırlar (Sancak Aydın ve Demir, 2017: 627-652).

Psikoanalitik Kuram: Bu kuramda erişkin ilişkiler bilinçaltı süreçlerle açıklanmaktadır. Freud kuramının kurucusu olarak, romantik ilişkilerde psikoseksüel gelişim evrelerinin eş seçimindeki etkilerini vurgulamaktadır. Freud (1933) kuramda eş seçimi tercihinde psikoseksüel gelişim dönemleri arasındaki fallik dönemdeki saplanmanın etkilerinin önemli olduğunu belirtmektedir. Erkeğin bu dönemdeki çözülmemiş ödipal kompleksinden dolayı annesine benzer veya zıttı olan bir kadını eş seçebileceği ileri sürülmüştür. Benzer şekilde kadınların da bu dönemde

yaşadıkları çözümlenmemiş olan elektra kompleksi nedeniyle babasına benzer veya zıttı olan bir erkeği eş seçebileceği belirtilmiştir.

Çocukluk döneminde ebeveynlerden birine duyulan arzu yetişkinlik döneminde karşı cinsten eşe yöneltilir. Bu durum erişkinlikte bireylerin âşık olacakları kişiyi belirleyen önemli etkenler arasında yer alır. Kuramda belirtildiği gibi, erkekler annesine benzer kadınlara, kadınlar babasına benzer erkeklere âşık olmaktadır. Kişinin kime âşık olacağını seçmesi ise bilinçdışı süreçler ile ilişkili olmakta, kişi bunun farkında olmamaktadır (Uzun, 2020: 27).

Bağlanma Kuramı: Bowlby'nin kurucusu olduğu kuramda algılanan ebeveyn ilişkisinin yetişkinlikte olan romantik ilişkileri etkilediği ileri sürülmektedir. Bağlanma, bireylerin kendileri için önemli olarak kabul ettikleri kişilere karşı geliştirmiş oldukları duygusal bağlar şeklinde ifade edilmektedir. Bowlby (1973) bağlanma sisteminin yaşamın ilk yıllarında ebeveynlerin çocuklarına vermiş oldukları tepkilerin doğrultusunda benlik, sosyal ilişkiler ve başkalarına ilişkin bilgiyi örgütlediği, işleyen bilişsel modeller şeklinde biçimlenmektedir. Yetişkinlik dönemindeki bağlanma davranışının bebeklik dönemindeki bağlanma davranışının devamı şeklindedir. Yetişkinlerin romantik ilişkilerinin temelinde çocukluk deneyimleri bulunmaktadır. Yetişkinlikteki bağlanma davranışı, çevresel unsurlarda önemli bir farklılık olmadığı sürece aynen devam eder (Kaya Örk, 2021: 251).

Çocuklar ile ebeveynler arasındaki duygusal bağların oluşumunda, ebeveynlerin çocuğun ihtiyaçlarının karşılanmasına duyarlı olmalarının etkisi bulunmaktadır. Çocuk bu sayede ebeveyni ile güvenli bir bağ oluşturur. Bu sürecin gerçekleşmemesi durumunda çocukların güvenli ilişkiler kurma konusunda zorlandıkları, hatta güvensiz ilişkiler içerisine girmeleri söz konusu olabilmektedir (Uzun, 2020: 28). Şekil 1'de bağlanma ilişkisinin temel işlevleri gösterilmektedir.

Şekil 1. Bağlanmanın Tanımlayıcı İşlevleri

Kaynak: Hazan, C., ve Shaver, P. R. (2000). Bağlanma: Yakın ilişkilerle ilgili araştırmalar için bir çerçeve. (Çev. A. Dönmez), *Türk Psikoloji Bülteni*, 16 (7), 29–50.

Bağlanma davranışının gelişimi ısrarcı şekilde gerçekleşir ve yaşam boyu güçlü bir özellik gösterir. Güvenlik ihtiyacı, kişinin yaşamında merkez konumda bulunan birinden ihtiyacına uygun cevap alınması, yakınlık gereksinimi, bağlanma figürüne geri dönüş, yaşam boyu devam eder. Bağlanmanın temel işlevlerinden tehdit durumunda yakınlığı koruma, yakınlık arama bulunmaktadır. Bağlanma figürü, bebeğin aradığı yakınlığı sürekli verir, kendisini güvende hissetmesini sağlar ise, bebeğin dış dünyayla ilgilenmesi, araştırması, keşfetmesi, kaygı yaşaması, güvenli sığınağa dönmesi, rahatlama, yeniden dünyayı keşfe yönelmesi mümkün olur (Hazan ve Shaver, 2000: 32).

1.5. Ebeveynler ve Eşler Arasındaki Benzerlikler

Çocukların yetişkinlik dönemindeki birliktelikleri üzerinde anne babanın evliliğinin etkisi olduğu bilinmektedir. Bu etkiler arasında bireyin partnerine karşı fikirleri, gösterdiği özen, yakınlık, ilişki tutumları ve ilişki kalitesi yer almaktadır. Bu etkilerin genelde bireyin ilişki yaşayacağı parteri seçimi aşamasında olduğu görülmektedir. Birey birlikte olacağı kişiyi tesadüfi olarak seçmemektedir.

Ebeveynlerine fiziki görünüm ve kişilik özelliği bakımından benzer kişilerin tercih edildiği belirtilmektedir (Öziş, 2016).

Ebeveynler ile eşler arasındaki fiziksel benzerlik ile yapılan çalışmalarda ebeveynlerin yüz hatları ile eş seçimleri arasında benzerlik olduğuna ilişkin bulgular olduğu bildirilmektedir. Yüz özellikleri kalıtsal olduğundan, ebeveynler ile çocuklar birbirine benzemektedirler. Bu nedenle eşlerin de zaman içinde birbirlerine benzedikleri genotip ve fenotip olarak ayrıldıkları belirtilmektedir (Alvarez ve Jaffe, 2004: 178).

Bereczkei ve arkadaşları (2004) ebeveyn eş benzerliği ile ilgili olarak yaptıkları çalışmalarında katılımcılarda ebeveyn ve eşlerin fiziksel benzerliklerini ölçmüşlerdir. Çalışmaya 318 kişi katılımcı olmuştur. Çalışmanın sonuçlarında ebeveynler ile eşler arasında benzerliğin olduğu belirlenmiştir. Özellikle erkek katılımcıların anneleri ile partnerleri arasında çene ve ağız yapılarında benzerlik olduğu görülmüştür. Genel anlamda burun genişliği, göz çevresi ve göz büyüklüğü arasında benzerlik olduğu saptanmıştır.

Ebeveyn ve eş benzerliği ile ilgili yapılan bir başka çalışmada ise doğduklarında yaşlı ebeveynlere sahip kişilerin genelde kendilerinden büyük kişileri, genç ebeveynlere sahip olanların ise yüzleri çekici genç kişileri buldukları görülmüştür. Partner seçiminde özellikle göz ve saç renklerinin ebeveynler ile benzer olması tercih edilmektedir. Ayrıca kişilik özelliklerinin de eş seçiminde etkili olduğu görülmüştür. Kadınların partnerleri ile babaları arasında bir benzerliğe rastlanmaz iken, erkeklerin partnerleri ile annelerinde görülen benzerlik dürüstlük olarak bildirilmektedir (Öziş, 2016: 42).

Bireylerin eş seçimlerinde ebeveynlerin fiziksel özellikleri yanında kişilik özelliklerinin de etkili olduğu ifade edilmektedir. Ebeveyn ve eş arasındaki benzerlik beş kişilik özelliğine göre değerlendirilmektedir. Değerlendirmede uyumlu olmak, bağlanma kalitesi, açıklık ile nevrozizm ebeveyn kişilik özelliklerine benzediği bildirilmektedir (Geher, 2003: 192).

1.6. İlgili Alanda Çalışmalar

Literatür incelendiğinde araştırmanın değişkenleri olan aldatma eğilimi, ilişki inançları algılanan ebeveyn tutumlarının ilişkili olup olmadığına dair bir araştırmaya rastlanmamıştır. Değişkenlerin farklı değişkenlerle ele alındığı görülmüştür.

1.6.1. Aldatma ve Aldatma Eğilimi ile İlgili Çalışmalar

Allen ve Baucom'un (2004) yürüttüğü çalışmada aldatma eğiliminde bağlanma tarzlarının da motivasyonu belirleme açısından önemli bir değişken olduğu bildirilmektedir. Bu bakımdan bağlanma tarzlarının romantik ilişkilerde aldatma eğilimini ve iletişim motivasyonu belirlemede etkili olduğu ifade edilmektedir.

Buller ve arkadaşları (2020) çalışmalarında romantik kıskançlık, partner şiddeti ve aldatma eylemini incelemişlerdir. Karma yöntem ile çalışmanın verilerini dünya genelinde 28 ülkeden elde etmişlerdir. Elde edilen verilerin analizi sonucunda aldatma veya aldatma eğiliminin partner şiddeti ve kadına yönelik romantik kıskançlıkla ilişkili olduğu saptanmıştır.

Altun ve arkadaşları (2020) tarafından yürütülen çalışmada ise Türkiye'deki boşanma nedenleri iletişim bağlamında incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda çiftler arasında en yaygın boşanma nedenlerinin aldatma, beklentilerin değişmesi, adil görev ve sorumlulukların olmaması, anlaşmazlıklar, çocuk yetiştirme tutumları ve eşin ailesi ile anlaşmazlıklar olduğu bildirilmektedir. Çalışmada aldatmanın boşanma nedenleri arasında önemli bir etken olduğu görülmüştür.

Kaya (2021) çalışmasında yetişkinlikte de bağlanma tarzlarının etkisini koruduğu, romantik ilişkilerde bağlanmanın iletişim becerilerini, dinamikleri, çatışmada çözüm stratejilerinin belirlenmesinde etkili olduğunu bildirmektedir. Aldatma eğiliminin anlamlandırılmasında yetişkin bağlanma tarzlarının kilit noktalar arasında olduğu belirtilmiştir.

1.6.2. Algılanan Ebeveyn İlişkileri ile İlgili Çalışmalar

Çiftçi (2010) çalışmasında genç yetişkinlerin bağlanma tarzları ile algıladıkları ebeveyn ilişkisini incelemiştir. Çalışmaya 163 üniversite öğrencisi katılımcı olmuştur. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, ebeveynlere yabancılaşma boyutları ve kaygılı bağlanma tarzı arasında zıt yönde anlamlı düşük bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Turanlı'nın (2010) çalışmasında bağlanma tarzları ve benlik saygısı ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin incelendiği görülmektedir. Çalışmanın sonucunda katılımcıların çift uyumları ve ebeveyn tartışma sıklığı değerlendirildiğinde, ebeveynleri ile sık tartışan bireylerin çift uyumlarının diğerlerine göre düşük olduğu saptanmıştır.

Salahur'un (2010) üniversite öğrencileri ile yürüttüğü çalışmasında, katılımcıların ebeveynlerinden algıladıkları kabul ret ile bağlanma tarzları ve depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda çocukluk döneminde anneleri tarafından kabul edildiklerini düşünen bireylerin yetişkinlik döneminde beraber oldukları kişiler ile güvenli ilişkiler kurabilecekleri veya çocuklukta annesi tarafından ret edildiğini düşünenlerin güvensiz ilişkiler kuracakları bildirilmiştir.

Çolakoğlu (2012) çalışmasında cinsiyete göre ebeveynlik biçimlerinin farklılaştığını bildirmiştir. Kadınlara göre erkeklerin annelerini algılama şeklinin aşırı koruyucu olduğu görülmüştür. Aynı çalışmada erkeklerin babalarını kadınlara göre aşırı koruyucu ve başarı odaklı olarak algıladıkları belirlenmiştir. Cinsiyete göre olumsuz kişilerarası biçimlerinde de farklılıklar bulunmuştur. Kadınlara göre erkeklerin daha kaçınan, baskın, alaycı ve manipülatif biçimleri olduğu bildirilmiştir.

Özsoy'un (2014) çalışmasında parçalanmış aileleri olan üniversite öğrencilerinin ebeveynleri algılama tarzları ile ilişkilerindeki bilişsel çarpıtmaları incelemiştir. Çalışmadan elde edilen verilere göre, otoriter ve korumacı ebeveyn tutumları ile yakın olmaktan kaçınma bilişsel çarpıtması ile olumlu ve anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca algılanan demokratik ebeveyn tutumları ile ise olumsuz ve anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

Oktay (2016) tarafından yürütülen çalışmada bağlanma stilleri ile algılanan ebeveyn tutumları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda kaçınan bağlanma stili ile ebeveyn tutumlarının demokratik ve otoriter boyutları arasında anlamlı ilişki olmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde kaygılı bağlanma stili ile ebeveyn tutumlarının demokratik ve otoriter boyutlarında da anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Algılanan ebeveyn tutumları ile medeni durum incelendiğinde ise evlilerin bekarlara göre otoriter anne tutumlarının düşük olduğu görülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde çalışmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçlarının tanıtılması, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada yetişkinlerdeki aldatma eğilimi ve ilişki inançlarıyla algılanan ebeveyn ilişki tutumları arasındaki ilişki ilişkisel tarama modeli ile incelenmiştir. Bu model iki veya daha fazla değişken olduğunda bu değişkenler arasındaki değişimi veya konumu belirlemek için ilişki tarama modeli kullanılır. Odak noktası değişkenlerin birlikte değişip değişmediğini bulmaktır. Değişkenler değişirse bu durumun nedeni de değişmektedir (Karasar, 2010). Bu araştırmada değişkenler, aldatma eğilimi, ilişki inançları, algılanan ebeveyn ilişki tutumlarıdır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni Türkiye’de yaşayan 18 yaş üstü bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Google Forms ile hazırlanan anket formunu gönüllü olarak yanıtlayan katılımcılardan yaş kriterlerine uyanlar arasından 18-63 yaş arası yetişkin 340 kişiden oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçlarının Tanıtımı

Çalışmada veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu, Aldatma Eğilimi Ölçeği, İlişki İnançları Ölçeği, Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği kullanılmıştır. Veri toplama araçları ile ilgili aşağıda detaylı bilgilere yer verilmiştir.

2.3.1. Demografik Bilgi Formu

Katılımcıların yaş, cinsiyet, ilişki durumu, varsa ilişkisinin süresi, eğitim bilgisi, varsa partnerinin eğitim bilgisi, evliyse evlenme şekli, ebeveyn birliktelik durumu, anne baba ilişki birliktelik durumu gibi bilgilerin istenildiği 9 soru yer almaktadır (Ek-1).

2.3.2. Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ)

AEÖ, sosyal mübadele kuramından geliştirilmiştir (Thibaut ve Kelley, 1959). Ölçek 2006 yılında Polat tarafından geliştirilmiştir (Ek-4). 30 maddeden oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçekten en yüksek 150, en düşük 30 puan alınabilmektedir. Kişinin ölçekten aldığı puanın artmasıyla aldatma eğilimi de artmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach alpha katsayısı iki yarım güvenilirliği uygulanmış ve Cronbach alpha katsayısı 0.95, iki yarım güvenilirliği 0.95 bulunmuştur.

2.3.3. İlişki İnançları Ölçeği (İİÖ)

Ölçek, 1995 yılında ilişkilerde işlevsel olmayan inançları ölçmek amacıyla Romans ve DeBord tarafından geliştirilmiştir. 2013'te Küçükarslan ve Gizir tarafından ise Türkçe'ye uyarlanmıştır (EK-3). Ölçek 71 maddeden oluşmaktadır. 9 faktör içermekte ve 6'lı likert tarzı kullanılmaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmış hali toplam 37 maddeden oluşmakta 6 faktör içermekte ve 5'li likert tarzındadır. Ölçekten alınan puan arttıkça ilişkide rasyonel olmayan inançlar da artmaktadır. Ölçekten en yüksek 185, en düşük 37 puan alınabilmektedir. Ölçeğin güvenilirliğini incelemek amacıyla yapılan analizler sonucunda Cronbach alpha katsayısı 0.95 bulunmuştur. Ölçeğin geçerliliği incelemek amacıyla ise uygulanan analiz sonucunda 0.79 - 0.94 değerleri arasında değişiklik gösterdiği görülmüştür. Bulunan değerler sonucunda ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmıştır.

2.3.4. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği (AEİTÖ)

Ölçek Çelik ve Öziş (2016) tarafından geliştirilmiştir (EK-2). Yetişkinlerde algılanan ebeveyn ilişki tutumlarını ölçmektedir. AEİÖ toplam 35 maddeden oluşmaktadır. 4'lü likert tarzıyla hazırlanmıştır ve 5 alt faktör içermektedir. Ölçek alt boyutlara göre puan vermekte olup her bir alt boyuttan alınan puan bireyin o boyuta ait ebeveyn ilişki tutumunu gösterir. Ölçekte alınan puanın artması algılanan tutumunun da arttığını göstermektedir (Çelik ve Öziş, 2016: 50). Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olup güvenilirlik çalışmasında yapılan faktör analizi sonucu faktör yüklerinin anne formunda 0.56 ile 0.89 arasında sıralandığı ve baba formunda 0.53 ile 0.82 arasında sıralandığı görülmektedir. Ölçeğin geçerliliğine bakmak için açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Yapılan çalışmalarla envanterin geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analiz Yöntemleri

Veriler online olarak Google Forms ile oluşturulmuş anket formu yardımıyla elektronik ortamda Facebook, Instagram, Twitter üzerinden yetişkinlere ulaştırılmıştır. Anket formunun elektronik ortamda uygulanmasından önce katılımcılara araştırma hakkında bilgi verilmiş, aydınlatılmış onam formu aracılığıyla yazılı onamları alınmıştır. Verilerin toplanmasının yüz yüze olan kısmında Kişisel Bilgi Formu ve ölçekler Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu ile birlikte verilmiştir. Araştırmada gönüllülük esas alınmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS Statistics Version 24,0 programı ile araştırmanın verilerinin istatistiksel analizleri yapılmıştır. Çalışmanın verilerinin değerlendirilmesinde yüzde, standart sapma, ortalama gibi tanımlayıcı istatistiksel analizler kullanılmıştır. Nicel verilerin normal dağılıma uygunlukları Kolmogorov Smirnov Z, Skewness ve Kurtosis analizleri ve Stem-and-LeafPlot, Normal Q-Q Plot, Normal Detrented Q-Q Plot histogram gibi grafiksel incelemeler ile sınanmıştır. Skewness ve Kurtosis için -1,5 ile +1,5 aralığı normal dağılım için uygun aralık olarak kabul edilmiştir. Normal dağılım gösteren niceliksel sürekli değişkenler arasındaki ilişkilerini değerlendirmede Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

İki gruptan oluşmuş dağılımı normal değerler arasında olan karşılaştırmalarda bağımsız gruplarda t testi (Student t testi), üç ve üzeri gruplardan oluşan karşılaştırmalarda ise One-way-ANOVA testi uygulanmıştır. Farklılıkları tespit etmek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Tukey HSD testi uygulanmıştır. Ölçeklere ait iç tutarlılık düzeylerinin belirlenmesinde Cronbach alpha katsayısı kullanılmıştır. Fark ve ilişkilerdeki anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Katılımcılara Ait Tanımlayıcı Bulgular

Tablo 1’de araştırmaya katılan 340 bireyin sosyodemografik özelliklerine ait tanımlayıcı bulgular verilmiştir.

Tablo 1. Sosyodemografik Özelliklerin Dağılımı (n:340)

Sosyodemografik bilgiler			
Yaş		Ort.±SD (Min-Maks)	32,21±7,95 (18-63)
		n	%
Cinsiyetiniz	Kadın	192	56,5
	Erkek	148	43,5
İlişki durumu	İlişkisi yok	66	19,4
	İlişkisi var	70	20,6
	Evli	204	60
İlişkiniz varsa süresi	İlişkisi yok	66	19,4
	Bir yıldan az	39	11,5
	1-3 yıl	55	16,2
	4-6 yıl	62	18,2
	6 yıl üstü	118	34,7
Öğrenim durumu	Lise	102	30
	Lisans	202	59,4
	Lisansüstü	36	10,6
Varsa birlikte olduğunuz kişinin öğrenim durumu	Lise	88	32,1
(Evli: 204 + İlişkisi var:70=n:274)	Lisans	160	58,4
	Lisansüstü	26	9,5
Evliyseniz nasıl evlendiniz? (n:204)	Anlaşarak	150	73,5
	Görücü usulü	54	26,5
Anne ve babanızın evlilik ilişkisi tutumlarını değerlendiriniz	Bağımlı	72	21,2
	Çatışmalı	92	27,1
	İlgisiz, uzak	51	15
	Uyumlu, Demokratik	125	36,8
Anne babanızın birliktelik durumu	Ayrı yaşıyor	21	6,2
	Birlikte yaşıyor	270	79,4
	Boşanmış	49	14,4

Çalışmadaki katılımcıların sosyodemografik özellikleri incelendiğinde (Tablo1); varsa birlikte olduğunuzun kişinin öğrenim durumu değişkeni evli olan 204, ilişkisi olan 70 kişi olduğu için 274 kişi, evliyseniz nasıl evlendiniz değişkeni evli 204 kişi olması dolayısıyla bu sayılar üzerinden değerlendirilmiş olup tabloda sosyodemografik özelliklerin yanına yazılarak belirtilmiştir.

Katılımcıların yaşlarının 18 ile 63 yaş arasında değiştiği ve ortalama $32,21 \pm 7,95$ yaşlarında olduğu belirlenmiştir. Çoğunun kadın (%56,5), lisans mezunu (%59,4), evli (%60), varsa ilişkisi olanların 6 yıl ve üstü sürede olduğu (%34,7), varsa birlikte olduğu kişinin lisans mezunu (%58,4), evli olanların anlaşarak evlendiği (%73,5), anne ve babasının birlikte yaşadığı (%79,4) ve anne ve babasının evlilik ilişkilerindeki tutumunu uyumlu ve demokratik olarak değerlendirdiği (%36,8) saptanmıştır.

3.2. Ölçeklere İlişkin İstatistikler

Tablo 2’de çalışmada kullanılan ölçeklere ilişkin betimsel istatistikler verilmiştir. Normal dağılım için çarpıklık ve basıklık katsayıları -1,5 ile +1,5 aralığında yer alan değerler uygun bulunacaktır (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Çarpıklık ve Basıklık Bulguları

Ölçekler	Çarpıklık	Basıklık
Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği-Anne		
Otoriter	0,161	-0,454
İlgisiz	0,397	-0,25
Koruyucu	-0,402	0,233
Demokratik	-0,442	-0,121
Bağımlı	0,114	-0,481
Toplam	-0,306	-0,265
Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği-Baba		
Otoriter	-0,011	-0,535
İlgisiz	0,321	-0,408
Koruyucu	-0,443	0,169
Demokratik	-0,259	-0,530
Bağımlı	0,198	-0,506
Toplam	-0,201	-0,090
İlişki İnançları Ölçeği		
Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	-0,081	0,046
Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	0,543	0,904
Her şeyi birlikte yapmalıyız	0,165	0,081
Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız	-0,157	0,508
Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	0,548	0,561
Romantik idealizm	0,388	0,168
Toplam	0,178	0,681
Aldatma Eğilimi Ölçeği		
Toplam	0,461	-0,511

Çalışmada kullanılan ölçeklerin çarpıklık ve basıklık bulguları incelendiğinde (Tablo 2):

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin (Anne ve Baba) toplam ve alt boyut puanlarının (Otoriter, İlgisiz, Koruyucu, Demokratik ve Bağımlı), **İlişki İnançları Ölçeği'nin** toplam ve alt boyut puanlarının ve **Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin** toplam puanlarının basıklık ve çarpıklık değerlerinin normal dağılım için kabul edilebilir olan -1,5 ile +1,5 aralığında yer aldığı saptanmıştır.

**Tablo 3.Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin İç Tutarlılık (Cronbach Alpha)
Puanları**

Ölçekler	Madde Sayısı	Puan aralığı	Cronbach Alpha
Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği-Anne			
Otoriter	3	0-9	0,805
İlgisiz	9	0-27	0,912
Koruyucu	6	0-18	0,848
Demokratik	12	0-36	0,891
Bağımlı	7	0-21	0,895
AEİTÖ GENEL	37	0-111	0,716
Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği-Baba			
Otoriter	3	0-9	0,831
İlgisiz	9	0-27	0,930
Koruyucu	6	0-18	0,849
Demokratik	12	0-36	0,893
Bağımlı	7	0-21	0,908
AEİTÖ GENEL	37	0-111	0,694
İlişki İnançları Ölçeği			
Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	8	8-40	0,838
Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	6	6-30	0,839
Her şeyi birlikte yapmalıyız	5	5-25	0,823
Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız	7	7-35	0,823
Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	5	5-25	0,820
Romantik idealizm	6	6-30	0,773
İİÖ GENEL	37	37-185	0,948
Aldatma Eğilimi Ölçeği			
AEÖ GENEL	30	30-150	0,959

Çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenirlik katsayıları incelendiğinde (Tablo 3):

Çalışmada kullanılan ölçeklerden güvenirlik katsayısı değerlendirilirken 0.40 ile 1.00 aralığında yer alan değerler güvenilir kabul edilmiş olup, 0.40 ile 0.60 aralığı düşük düzeyde, 0.60 ile 0.80 aralığı oldukça güvenilir, 0.80 ile 1.00 aralığı yüksek düzeyde güvenilir kabul edilmiştir.

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin Anne için genel güvenirlik katsayısı 0,716 ve oldukça güvenilir düzeyde olduğu alt boyut puanlarının güvenirlik katsayılarının ise 0,805 ile 0,912 arasında değiştiği ve yüksek derecede güvenilir olduğu saptanmıştır.

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin Baba için genel güvenirlik katsayısı 0,694 ve oldukça güvenilir düzeyde olduğu alt boyut puanlarının güvenirlik katsayılarının ise 0,831 ile 0,930 arasında değiştiği ve yüksek derecede güvenilir olduğu saptanmıştır.

İlişki İnançları Ölçeği'nin genel güvenirlik katsayısı 0,948 ve yüksek derecede güvenilir düzeyde olduğu, alt boyutlarından Romantik idealizm'in güvenirlik katsayısının ise 0,773 ve oldukça güvenilir düzeyde olduğu diğer alt boyutlarının ise güvenirlik katsayılarının 0,820 ile 0,839 arasında değiştiği ve yüksek derecede güvenilir düzeyde oldukları saptanmıştır.

Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin genel güvenirlik katsayısı 0,959 ve yüksek derecede güvenilir düzeyde olduğu saptanmıştır.

3.3. Katılımcıların Ölçeklerden Aldıkları Puanlara İlişkin İstatistikler

Bu bölümde çalışmada kullanılan ölçeklerin puan ortalama, standart sapma, medyan, minimum ve maksimum puanı incelenmiştir.

Tablo 4. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Puanları

ÖLÇEKLER			
Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği-Anne	Ort.±SS	Medyan	Min-Maks
Otoriter	4,20±2,37	3,50	0-9
İlgisiz	9,33±5,72	8	0-24
Koruyucu	10,38±3,63	11	0-18
Demokratik	21,85±9,66	24	0-36
Bağımlı	8,54±4,77	8	0-21
AEİTÖ Toplam Puan	54,30±11,41	56	19-81
Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği-Baba	Ort.±SS	Medyan	Min-Maks
Otoriter	4,77±2,46	5	0-9
İlgisiz	11,73±6,96	10	0-27
Koruyucu	10,12±3,79	11	0-18
Demokratik	20,44±10,14	24	0-36
Bağımlı	8,02±4,86	8	0-21
AEİTÖ Toplam Puan	55,08±11,24	56	20-84
İlişki İnançları Ölçeği	Ort.±SS	Medyan	Min-Maks
Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	26,19±6,08	26	8-40
Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	15,73±4,33	16	6-30
Her şeyi birlikte yapmalıyız	13,01±3,99	13	5-25
Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız	20,29±5,08	21	7-35
Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	12,12±3,82	12	5-25
Romantik idealizm	16,18±5,02	16	6-30
İİÖ Toplam Puan	103,52±23,42	104	37-175
Aldatma Eğilimi Ölçeği	Ort.±SS	Medyan	Min-Maks
AEÖ Toplam puan	71,58±24,05	67	34-143

Çalışmada kullanılan ölçeklerin puanları incelendiğinde (Tablo 4):

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin Anne için toplam (genel) puanlarının ortalamasının 19 ile 81 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının **54,30±11,41** olduğu ve alt puana (0-111) daha yakın olduğu, **Otoriter** alt ölçeğinin puanlarının ortalamasının 0 ile 9 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının **4,20±2,37** olduğu ve alt puana (0-9) daha yakın olduğu, **İlgisiz** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 24 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının **9,33±5,72** olduğu ve alt puana (0-27) daha yakın olduğu, **Koruyucu** alt ölçek puanlarının ortalamasının

0 ile 18 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $10,38\pm3,63$ olduğu ve üst puana (0-18) daha yakın olduğu, **Demokratik** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 30 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $21,85\pm9,66$ olduğu ve üst puana (0-36) daha yakın olduğu ve **Bağımlı** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 21 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $8,54\pm4,77$ olduğu ve alt puana (0-21) daha yakın olduğu saptanmıştır.

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin Baba için toplam (genel) puanlarının ortalamasının 20 ile 84 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $55,08\pm11,24$ olduğu ve alt puana (0-111) daha yakın olduğu, **Otoriter** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 9 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $4,77\pm2,46$ olduğu ve üst puana (0-9) daha yakın olduğu, **İlgisiz** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 27 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $11,73\pm6,96$ olduğu ve alt puana (0-27) daha yakın olduğu, **Koruyucu** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 18 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $10,12\pm3,79$ olduğu ve üst puana (0-18) daha yakın olduğu, **Demokratik** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 36 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $20,44\pm10,14$ olduğu ve üst puana (0-36) daha yakın olduğu ve **Bağımlı** alt ölçek puanlarının ortalamasının 0 ile 21 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $8,02\pm4,86$ olduğu ve alt puana (0-18) daha yakın olduğu saptanmıştır.

İlişki İnançları Ölçeği'nin toplam (genel) puanlarının ortalamasının 37 ile 175 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $103,52\pm23,42$ olduğu ve üst puana (37-185) daha yakın olduğu, “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” alt ölçek puanlarının ortalamasının 8 ile 40 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $26,19\pm6,08$ olduğu ve üst puana (8-40) daha yakın olduğu, “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” alt ölçek puanlarının ortalamasının 6 ile 30 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $15,73\pm4,33$ olduğu ve üst puana (6-30) daha yakın olduğu, “Her şeyi birlikte yapmalıyız” alt ölçek puanlarının ortalamasının 5 ile 25 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $13,01\pm3,99$ olduğu ve üst puana (5-25) daha yakın olduğu, “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” alt ölçek puanlarının ortalamasının 7 ile 35 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $20,29\pm5,08$ olduğu ve üst puana (7-35) daha yakın olduğu, “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçek puanlarının ortalamasının 5 ile 25 puan

arasında değiştiği, puan ortalamasının $12,12 \pm 3,82$ olduğu ve üst puana (5-25) daha yakın olduğu, ‘‘Romantik idealizm’’ alt ölçek puanlarının ortalamasının 6 ile 30 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $16,18 \pm 5,02$ olduğu ve üst puana (6-30) daha yakın olduğu saptanmıştır.

Aldatma Eğilimi Ölçeği’nin toplam (genel) puan ortalamasının 34 ile 143 puan arasında değiştiği, puan ortalamasının $71,58 \pm 24,05$ olduğu ve üst puana (30- 150) daha yakın olduğu saptanmıştır.

3.4. Ölçeklerden Alınan Puanlar Arasındaki İlişki

Ölçeklerin birbirleri ile ilişkisinde korelasyon katsayısı (r) değerlendirilirken 0-0.29 aralığı düşük, 0.30-0.69 aralığı orta, 0.70 ve üzeri değerler yüksek düzeyde olarak kabul edilmiştir (Büyüköztürk vd. 2012).

Katılımcıların ölçek puanlarının birbirleriyle olan ilişkileri incelendiğinde (Tablo 5.1, Tablo 5.2, Tablo 5.3 ve Tablo 5.4):

Tablo 5.1. Katılımcıların Anneleri İçin Doldurdıkları Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği ile İlişki İnançları Ölçeği Arasındaki İlişki

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği	İlişki İnançları Ölçeği						
	Romantik idealizm	Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız	Her şeyi birlikte yapmalıyız	Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	Toplam Puan
	r	r	r	r	r	r	r
Otoriter-anne	0,006	0,085	0,009	0,025	0,136*	0,116*	0,076
İlgisiz-anne	-0,013	0,225**	0,088	0,172**	-0,016	-0,070	0,061
Koruyucu-anne	0,105	-0,108*	0,059	-0,034	0,036	0,066	0,035
Demokratik-anne	0,112*	-0,155**	0,032	-0,069	0,055	0,084	0,026
Bağımlı-anne	0,180**	0,105	0,171**	0,185**	0,105	0,085	0,166**
Toplam Puan-anne	0,204**	0,093	0,199**	0,174**	0,128*	0,108*	0,184**

*p<0,05, **p<0,01, ***Pearson correlation

Katılımcıların annesi için cevapladıkları **Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin** toplam ve alt boyut puanları ile **İlişki İnançları Ölçeği'nin** toplam ve alt ölçek puanları arasındaki ilişkiler değerlendirilmesinde Tablo 5.1 incelendiğinde:

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Otoriter alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız”** alt ölçek puanları ($r:0,116$, $p<0,05$) ve **“Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz”** alt ölçek puanları arasında ($r:0,136$, $p<0,05$) pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu, **İlişki İnançları Ölçeğinin** diğer alt ölçek ve toplam puanları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin İlgisiz alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz”** alt ölçek puanları ($r:0,225$, $p<0,05$) ve **“Her şeyi birlikte yapmalıyız”** alt ölçek puanları arasında ($r:0,172$, $p<0,05$) pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. **İlişki İnançları Ölçeğinin** diğer alt ölçek ve toplam puanları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Koruyucu alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz”** alt ölçek puanları ($r:-0,108$, $p<0,05$) arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu **İlişki İnançları Ölçeğinin** diğer alt ölçek ve toplam puanları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Demokratik alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin “Romantik idealizm”** alt ölçek puanları ($r:0,112$, $p<0,05$) arasında pozitif yönde, **“Birbirimizi değiştirebilmeliyiz”** alt ölçek puanları ($r:-0,155$, $p<0,05$) arasında düşük düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu, **İlişki İnançları Ölçeğinin** diğer alt ölçek ve toplam puanları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Bağımlı alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin “Her şeyi birlikte yapmalıyız”** alt ölçek puanları ($r:0,185$, $p<0,05$) arasında, **“Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız”** alt ölçek puanları ($r:0,171$, $p<0,05$) arasında, **“Romantik idealizm”** alt ölçek puanları ($r:0,180$, $p<0,05$) arasında ve **“İlişki İnançları Ölçeğinin toplam puanları** ($r:0,166$, $p<0,05$) arasında

pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. **İlişki İnançları Ölçeğinin** diğer alt ölçek ve toplam puanları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin toplam puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin**; “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” alt ölçek puanları ($r:0,108$, $p<0,05$) arasında, “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” alt ölçek puanları ($r:0,128$, $p<0,05$) arasında, Her şeyi birlikte yapmalıyız” alt ölçek puanları ($r:0,174$, $p<0,05$) arasında, “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” alt ölçek puanları ($r:0,199$, $p<0,05$) arasında, “Romantik idealizm” alt ölçek puanları ($r:0,204$, $p<0,05$) arasında, **İlişki İnançları Ölçeğinin** toplam puanları ($r:0,184$, $p<0,05$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçek puanları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 5.2. Katılımcıların Babaları için Doldurdıkları Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği ile İlişki İnançları Ölçeği Arasındaki İlişki

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği	İlişki İnançları Ölçeği						
	Romantik idealizm	Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız	Her şeyi birlikte yapmalıyız	Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	Toplam Puan
	r	r	r	r	r	r	r
Otoriter-baba	-0,013	0,099	0,052	0,068	0,109*	0,029	0,064
İlgisiz-baba	-0,021	0,156**	0,064	0,130*	-0,040	-0,066	0,033
Koruyucu-baba	0,090	-0,097	0,063	-0,051	0,000	0,035	0,018
Demokratik-baba	0,078	-0,130*	0,033	-0,061	0,046	0,082	0,022
Bağımlı-baba	0,215**	0,120*	0,185**	0,194**	0,137*	0,097	0,190**
Toplam Puan-baba	0,207**	0,093	0,217**	0,170**	0,112*	0,084	0,178**

* $p<0,05$, ** $p<0,01$, ***Pearson correlation

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Baba için Yanıtlanan Kısımının **Otoriter** alt ölçek puanlarıyla **İlişki İnançları Ölçeğinin** “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” alt ölçek puanları ($r:0,109$, $p<0,05$) incelendiğinde aralarında pozitif

yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin varlığı tespit edilmiştir. **İlişki İnançları Ölçeğinin** toplam ve alt ölçek puanları incelendiğinde ise aralarında anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin İlgisiz alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin** “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçek puanları ($r:0,156$, $p<0,05$) ve “Her şeyi birlikte yapmalıyız” alt ölçek puanları arasında ($r:0,130$, $p<0,05$) pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı ilişkilerin varlığı saptanmıştır. **İlişki İnançları Ölçeğinin** diğer alt ölçekleri ve toplam puanları incelendiğinde ise aralarında anlamlı ilişkilerin olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Koruyucu alt boyutu puanlarıyla **İlişki İnançları Ölçeğinin** toplam ve alt ölçek puanlarının arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

AEİTÖ Demokratik alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin** “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçek puanı ($r:-0,130$, $p<0,05$) incelendiğinde aralarında düşük düzeyde anlamlı ilişkilerin varlığı tespit edilmiştir. **İlişki İnançları Ölçeğinin** diğer alt ölçekleri ve toplam puanı incelendiğinde ise anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Bağımlı alt ölçek puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin** “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” alt ölçek puanı ($r:0,137$, $p<0,05$) arasında, “Her şeyi birlikte yapmalıyız” alt ölçek puanı ($r:0,194$, $p<0,05$) arasında, “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçek puanı ($r:0,120$, $p<0,05$) arasında, “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” alt ölçek puanı ($r:0,185$, $p<0,05$) arasında, “Romantik idealizm” alt ölçek puanı ($r:0,215$, $p<0,05$) arasında ve “İlişki İnançları Ölçeğinin toplam puanları ($r:0,190$, $p<0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. **İlişki İnançları Ölçeğinin** “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” alt ölçek puanları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

AEİTÖ toplam puanlarıyla **İlişki İnançları Ölçeğinin** “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” alt ölçek puanları ($r:0,112$, $p<0,05$) arasında, Her şeyi birlikte yapmalıyız” alt ölçek puanları ($r:0,170$, $p<0,05$) arasında, “Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız” alt ölçek puanları ($r:0,217$, $p<0,05$) arasında, “Romantik

idealizm’’ alt ölçek puanları ($r:0,207$, $p<0,05$) arasında ve **İlişki İnançları Ölçeğinin toplam puanları** ($r:0,178$, $p<0,05$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkilerin varlığı saptanmıştır. **İlişki İnançları Ölçeğinin ‘‘Birbirimizi tamamen açık ve dürüst olmalıyız’’** ve **‘‘Birbirimizi değiştirebilmeliyiz’’** alt ölçeklerinin puanları ile arasında anlamlı ilişkiler tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Tablo 5.3. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkileri

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği	Aldatma Eğilimi Ölçeği
Anne	r
Otoriter	0,147**
İlgisiz	0,398**
Koruyucu	-0,278**
Demokratik	-0,348**
Bağımlı	0,126*
Toplam Puan	0,058
Baba	r
Otoriter	0,163**
İlgisiz	0,318**
Koruyucu	-0,252**
Demokratik	-0,314**
Bağımlı	0,065
Toplam Puan	0,012

* $p<0,05$, ** $p<0,01$, ***Pearson correlation

Katılımcıların annesi ve babası için cevapladıkları **Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin** alt ölçek ve toplam puanları ile **Aldatma Eğilimi Ölçeği** toplam puanları arasındaki ilişkilerin değerlendirmesinde (Tablo 5.3);

Katılımcıların annesi için cevapladıkları **Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin** alt ölçekleri ve toplam puanları ile **Aldatma Eğilimi Ölçeği** toplam puanı arasındaki ilişkilerin değerlendirmesinde; **Otoriter** ($r:0,147$, $p<0,05$) ve **Bağımlı** ($r:0,126$, $p<0,05$) alt ölçeği puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü, **İlgisiz** alt ölçeğinin puanları ($r:0,398$, $p<0,05$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde, **Koruyucu** alt ölçek puanları arasında ise negatif yönlü ($r:0,147$, $p<0,05$) düşük düzeyde,

Demokratik alt ölçek puanları ($r:-0,278$, $p<0,05$) arasında da negatif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişkilerin olduğu saptanmıştır. **Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin** toplam puanı arasında ise pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu fakat bunun anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Katılımcıların babası için cevapladıkları **Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin** alt ölçekleri ve toplam puanı ile **Aldatma Eğilimi ölçeği** toplam puanının aralarındaki ilişkiler değerlendirildiğinde;

Aldatma Eğilimi Ölçeği ile AEİTÖ Otoriter alt ölçeği puanları arasındaki ilişki incelendiğinde, pozitif yönlü düşük düzeyde ($r:0,163$, $p<0,05$), **İlgisiz** alt ölçeğinin puanları incelendiğinde ise ($r:0,398$, $p<0,05$) pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. **Koruyucu** alt ölçeği puanları ($r:-0,252$, $p<0,05$) arasında negatif yönlü düşük düzeyde ve **Demokratik** alt ölçeğinin puanlarıyla ($r:-0,314$, $p<0,05$) arasında da negatif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. **Bağımlı** alt ölçeği ve **Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin toplam** puanları incelendiğinde aralarında pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu ancak bunun anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 5.4. Aldatma Eğilimi Ölçeği ile İlişki İnançları Ölçeği Puanları Arasındaki İlişki

İlişki İnançları Ölçeği	<u>Aldatma Eğilimi Ölçeği</u> r
Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	-0,187**
Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	-0,016
Her şeyi birlikte yapmalıyız	0,083
Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız	0,029
Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	0,211**
Romantik idealizm	-0,228**
Toplam Puan	-0,046

* $p<0,05$, ** $p<0,01$, ***Pearson correlation

Aldatma Eğilimi Ölçeği Toplam puanları ile **İlişki İnançları Ölçeğinin** toplam ve alt ölçek puanları arasındaki ilişkilerin değerlendirmesinde (Tablo 5.4);

Aldatma Eğilimi Ölçeği Toplam puanları ile İlişki İnançları Ölçeğinin “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” ($r:-0,187$ $p<0,01$) ve “Romantik idealizm” alt ölçeklerinin puanları ($r:-0,228$, $p<0,01$) arasında negatif yönde, “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçek puanı ($r:0,211$, $p<0,01$) ile aralarında düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. İlişki İnançları Ölçeğinin diğer alt ölçek puanları ve toplam puanlarının ise aralarında anlamlı ilişkiler göstermediği saptanmıştır ($p>0,05$).

3.5. Sosyodemografik Değişkenlere Göre Ölçeklerden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerinden yaşları ile Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği arasındaki ilişkilerin değerlendirmesinde (Tablo 6);

Tablo 6. Katılımcıların Yaşları ile Çalışmada Kullanılan Ölçekler Arasındaki İlişkiler

Sosyodemografik Özellik-YAŞ	ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUM ÖLÇEĞİ-ANNE					
	Otoriter	İlgisiz	Koruyucu	Demokratik	Bağımlı	Toplam
	$r:-0,067$	$r:-0,011$	$r:0,054$	$r:0,004$	$r:0,052$	$r:0,043$
	$p:0,218$	$p:0,835$	$p:0,319$	$p:0,947$	$p:0,338$	$p:0,426$
Çarpıklık: 0,771 Basıklık: 0,701	ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUM ÖLÇEĞİ-BABA					
	Otoriter	İlgisiz	Koruyucu	Demokratik	Bağımlı	Toplam
	$r:-0,038$	$r:-0,073$	$r:0,075$	$r:0,044$	$r:0,073$	$r:0,056$
	$p:0,486$	$p:0,179$	$p:0,170$	$p:0,420$	$p:0,182$	$p:0,303$

Pearson correlation, Anlamlılık düzeyi: $p<0,05$

Katılımcıların yaşları ile anneleri ve babaları için doldurduğu Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği toplam ve alt ölçek puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 7. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Annesi İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

SOSYODEMOGRAFİK	ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUMÖLÇEĞİ-ANNE					
ÖZELLİKLER	Otoriter	İlgisiz	Koruyucu	Demokratik	Bağımlı	Toplam
Cinsiyet	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Kadın	4,42±2,39	8,57±5,28	10,60±3,57	22,71±9,62	8,52±4,76	54,82±12,03
Erkek	3,93±2,33	10,30±6,12	10,08±3,63	20,74±6,63	8,54±4,77	53,63±10,55
Test Değeri	t:1,851 p:0,065	t:-2,688 p:0,008	t:1,320 p:0,188	t:1,321 p:0,187	t:-0,125 p:0,900	t:0,086 p:0,931
Öğrenim durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Lise	4,49±2,31	10,14±6,19	10,04±4,13	20,76±10,52	8,70±5,33	54,13±13,01
Lisans	4,08±2,26	9,11±5,42	10,49±3,38	22,15±9,05	8,69±4,54	54,52±10,69
Lisansüstü	4,08±3,10	88,22±5,83	10,69±3,48	23,28±10,37	7,28±4,27	53,56±10,77
Test Değeri	F:0,878 p:0,417	F:2,153 p:0,118	F:0,677 p:0,509	F:1,067 p:0,345	F:1,422 p:0,243	F:0,822 p:0,440
İlişki Durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
İlişkisi yok	4,32±2,85	9,02±6,60	10,06±3,58	22,08±10,26	7,77±4,26	53,24±9,68
İlişkisi var	4,44±2,26	9,10±5,82	10,11±3,45	22,07±9,58	8,16±4,63	53,89±11,75
Evli	4,08±2,24	9,50±5,39	10,57±3,71	21,71±9,53	8,93±4,95	54,79±11,83
Test Değeri	F:0,703 p:0,496	F:0,432 p:0,650	F:0,718 p:0,488	F:0,021 p:0,980	F:1,756 p:0,174	F:2,057 p:0,129
İlişkiniz varsa süresi	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
İlişkisi yok	4,32±2,85	9,02±6,60	10,06±5,58	22,08±10,26	7,77±4,26	55,24±9,68
Bir yıldan az	4,49±2,19	10,87±5,96	10,03±3,47	20,21±10,20	8,26±4,84	53,60±10,64
1-3 yıl	4,29±2,27	8,45±5,55	10,38±3,63	22,20±9,31	8,27±4,30	54,27±12,19
4-6 yıl	3,82±2,42	9,60±4,87	10,70±3,73	21,44±8,71	9,11±5,27	55,39±12,04
6 yıl üstü	4,20±2,17	9,25±5,58	10,38±3,63	22,33±9,86	8,90±4,96	54,30±11,41
Test Değeri	F:0,748 p:0,560	F:1,376 p:0,242	F:0,459 p:0,766	F:0,580 p:0,677	F:0,893 p:0,468	F:0,941 p:0,440
Varsa birlikte olduğunuz kişinin öğrenim durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Lise	4,17±2,23	9,63±5,62	10,06±3,88	20,95±9,84	9,00±5,43	53,91±12,99
Lisans	4,28±2,273	9,62±5,30	10,48±3,35	21,65±9,15	8,79±4,73	54,82±11,01
Lisans üstü	3,58±2,16	7,31±6,05	11,62±4,36	25,58±10,18	7,42±3,54	55,50±12,52
Test Değeri	F:0,956 p:0,386	F:2,164 p:0,117	F:1,863 p:0,157	F:2,432 p:0,090	F:1,084 p:0,340	F:0,291 p:0,748
Evliyseniz nasıl evlendiniz?	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Anlaşarak	4,13±2,18	9,50±5,43	10,67±3,76	22,04±9,93	8,62±4,95	54,95±12,08
Görücü Usulü	3,96±2,43	9,52±5,33	10,30±3,57	20,78±8,34	9,78±4,92	54,33±11,18
Test Değeri	t:0,305 p:0,761	t:-0,228 p:0,820	t:0,629 p:0,530	t:0,437 p:0,663	t:-1,478 p:0,141	t:-0,595 p:0,553

F:One-Way ANOVA t: Student t testi, Anlamlılık düzeyi: p<0,05

Tablo 7' nin devamı. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Annesi İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUMÖLÇEĞİ-ANNE					
	Otoriter	İlgisiz	Koruyucu	Demokratik	Bağımlı	Toplam
Anne ve babanızın evlilik	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Bağımlı	3,93±2,01	7,36±3,47	12,21±2,06	25,99±4,87	13,10±3,61	62,28±6,41
Çatışmalı	5,25±2,56	12,16±5,55	8,18±3,42	15,99±8,84	6,24±4,24	47,83±11,18
İlgisiz, uzak	4,84±2,38	14,35±5,82	7,88±4,07	14,24±9,94	5,78±3,93	47,10±12,02
Uyumlu, Demokratik	3,50±2,09	6,32±4,30	11,95±2,78	26,90±7,70	8,74±4,03	57,42±9,13
Test Değeri	F:12,116	F:47,486	F:46,635	F:56,456	F:49,796	F:38,494
Post Hoc Test Değeri	p:0,000 a<b p:0,000 a<c p:0,036 d<b p:0,000 d<c p:0,003	p:0,000 a<b p:0,000 a<c p:0,000 c<b p:0,000 c<d p:0,033	p:0,000 a>b p:0,000 a>c p:0,000 d>b p:0,000 d>c p:0,000	p:0,000 a>b p:0,000 a>c p:0,000 d>b p:0,000 d>c p:0,000	p:0,000 a>b p:0,000 a>c p:0,000 d>b p:0,000 d>c p:0,000	p:0,000 a>b p:0,000 a>c p:0,000 a>d p:0,000 d>b p:0,000 d>c p:0,000
Anne babanızın birliktelik durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Ayrı Yaşıyor	4,95±2,38	13,43±6,74	7,86±4,05	15,24±10,40	5,90±4,31	47,38±12,59
Birlikte Yaşıyor	3,99±2,34	8,19±5,11	11,12±3,12	23,65±8,66	9,33±4,60	56,28±10,18
Boşanmış	5,06±2,33	13,84±5,52	7,35±4,03	14,80±10,25	5,35±4,19	46,39±12,89
Test Değeri	F:4,277	F:33,645	F:33,150	F:29,516	F:19,865	F:18,316
Post Hoc Test Değeri	p:0,015 b<c p:0,020	p:0,000 b<a p:0,000 b<c p:0,000	p:0,000 b>a p:0,000 b>c p:0,000	p:0,000 b>a p:0,000 b>c p:0,000	p:0,000 b>a p:0,000 b>c p:0,000	p:0,000 b>a p:0,003 b>c p:0,000

F:One-Way ANOVA t: Student t testi, Anlamlılık düzeyi: p<0,05, Post Hoc test: Tukey HSD

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre annesi için Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçek puanlarının karşılaştırılması incelendiğinde (Tablo 7 ve devamı):

Tablo 7 ve devamındaki verilere göre, katılımcıların öğrenim durumuna, ilişki durumuna, ilişki süresine, birlikte olunan kişinin öğrenim durumuna ve evlenme şekline göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nden aldıkları toplam ve alt ölçek puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermediği saptanmıştır (p>0,05).

Cinsiyete göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **İlgisiz** alt ölçek puanları incelendiğinde, istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmüştür (p<0,05). Bu farklılığa erkek katılımcıların puan ortalamalarının (10,30±6,12) kadın katılımcıların puan ortalamalarına göre daha yüksek düzeyde olmasının neden olduğu tespit edilmiştir. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin toplam ve diğer alt ölçek puanları incelendiğinde ise aralarında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır (p>0,05).

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre İlişki Tutum Ölçeğinin Otoriter alt ölçek puanları incelendiğinde Araslarında istatistiksel anlamlı fark olduğu ($p<0,05$), anne ve babasının evlilik ilişkisi tutumunu bağımlı ($3,93\pm2,01$) ve uyumlu-demokratik ($3,50\pm2,09$) olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p<0,05$) daha düşük olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre İlişki Tutum Ölçeğinin İlgisiz alt ölçek puanları incelendiğinde aralarında anlamlı fark olduğu ($p<0,05$), anne babasının evlilik ilişkisi tutumunu bağımlı ($7,36\pm3,47$) ve uyumlu-demokratik ($6,32\pm4,30$) olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p<0,05$) daha düşük olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre İlişki Tutum Ölçeğinin Koruyucu alt ölçek puanları incelendiğinde istatistiksel anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Bu farklılığa anne babasının evlilik ilişkisi tutumunu bağımlı ($12,21\pm2,06$) ve uyumlu-demokratik ($11,95\pm2,78$) olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p<0,05$) daha yüksek düzeyde olmasının neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre İlişki Tutum Ölçeğinin Demokratik alt ölçek puanları incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark olduğu ($p<0,05$), **Anne babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre İlişki Tutum Ölçeğinin Bağımlı** alt ölçek puanları incelendiğinde aralarında anlamlı fark olduğu ($p<0,05$), anne babasının evlilik ilişkisi tutumunu bağımlı ($25,99\pm4,87$) ve uyumlu-demokratik ($26,90\pm7,70$) olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p<0,05$) daha yüksek olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre AEİTÖ toplam puanları incelendiğinde aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu ($p<0,05$), **Anne babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre İlişki Tutum Ölçeğinin Bağımlı** alt ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p<0,05$), anne babasının evlilik ilişkisi tutumunu bağımlı ($62,28\pm6,41$) ve uyumlu-demokratik ($57,42\pm9,13$) olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p<0,05$) daha yüksek olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Birlikte olmak durumuna göre AEİTÖ Otoriter alt ölçek puanları incelendiğinde aralarında istatistiksel anlamlı farklar olduğu ($p<0,05$), anne babasının birlikte yaşadığını belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($3,99\pm2,34$) anne babasının boşanmış olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamasından anlamlı olarak daha düşük düzeyde olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Birlikte olmak durumuna göre AEİTÖ İlgisiz alt ölçek puanları incelendiğinde anlamlı bir fark olduğu ($p<0,05$), anne ve babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($8,19\pm5,11$) anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan katılımcıların puan ortalamasından anlamlı olarak daha düşük düzeyde olmasından kaynaklandığı saptanmıştır.

Birlikte olmak durumuna göre AEİTÖ Koruyucu alt ölçek puanları incelendiğinde aralarında anlamlı farklar görüldüğü ($p<0,05$), bu farklılığın anne babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($11,12\pm3,12$) anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan katılımcıların puan ortalamasından anlamlı olarak daha yüksek düzeyde olmasından kaynaklandığı saptanmıştır.

Birlikte olmak durumuna göre AEİTÖ Demokratik alt ölçek puanları incelendiğinde aralarında istatistiksel açıdan anlamlı farklar görülmüştür ($p<0,05$). Anne babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($23,65\pm8,66$) anne babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan katılımcıların puan ortalamasından anlamlı olarak daha yüksek düzeyde tespit edilmiştir.

Birlikte olma durumuna göre AEİTÖ Bağımlı alt boyut puanı incelendiğinde aralarında anlamlı farklar olduğu ($p<0,05$), anne ve babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($9,33\pm4,60$) anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan katılımcıların puan ortalamasından anlamlı olarak daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Birlikte olma durumuna göre AEİTÖ toplam puanı incelendiğinde aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu ($p<0,05$). Bu farklılığın anne babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($56,28\pm10,18$) anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan katılımcıların puan ortalamalarından istatistiksel anlamlı olarak daha yüksek düzeyde olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre babası için Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği puanlarının karşılaştırılması incelendiğinde (Tablo 8 ve devamı);

Tablo 8. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Babası İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

SOSYODEMOGRAFİK OZELLİKLER	Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği-BABA					
	Otoriter	İlgisiz	Koruyucu	Demokratik	Bağımlı	Toplam
	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Cinsiyet						
Kadın	4,82±2,40	10,90±6,76	10,28±3,77	21,07±10,08	8,03±4,82	55,10±11,71
Erkek	4,70±2,54	12,80±7,09	9,93±3,83	19,63±10,19	8,00±4,94	55,05±10,64
Test Değeri	t:0,346	t:-2,686	t:0,844	t:1,039	t:0,059	t:-0,512
	p:0,730	p:0,008	p:0,399	p:0,300	p:0,953	p:0,609
Öğrenim durumu						
Lise	5,10±2,49	13,01±7,69	9,61±4,38	18,90±11,32	7,87±5,31	54,40±12,98
Lisans	4,67±2,36	11,36±6,33	10,26±3,50	20,83±9,34	8,32±4,74	55,45±10,61
Lisans üstü	4,39±2,86	10,17±7,75	10,81±3,46	22,61±10,61	6,72±4,08	54,69±9,50
Test Değeri	F:1,569	F:3,021	F:1,668	F:2,478	F:1,724	F:0,695
	p:0,216	p:0,050	p:0,190	p:0,085	p:0,180	p:0,500
İlişki Durumu						
İlişkisi yok	4,97±2,82	10,61±7,82	9,52±3,73	21,68±10,30	7,30±4,48	54,08±9,48
İlişkisi var	4,83±2,41	11,99±7,25	10,09±3,37	20,07±9,92	7,23±4,66	54,20±10,75
Evli	4,68±2,35	12,00±6,55	10,33±3,94	20,17±10,18	8,52±5,01	55,71±11,92
Test Değeri	F:0,268	F:0,960	F:1,167	F:1,082	F:2,748	F:2,881
	p:0,765	p:0,384	p:0,313	p:0,340	p:0,065	p:0,057
İlişkiniz varsa süresi						
İlişkisi yok	4,97±2,82	10,61±7,82	9,52±3,73	21,68±10,30	7,30±4,48	54,08±9,48
Bir yıldan az	4,74±2,23	13,38±7,02	9,82±3,54	19,51±10,09	7,59±5,03	55,05±10,93
1-3 yıl	4,56±2,34	10,67±6,76	10,31±3,49	21,15±9,08	8,13±4,42	54,82±10,25
4-6 yıl	4,08±2,44	12,56±6,46	10,34±3,80	19,48±9,41	8,39±5,30	54,85±12,02
6 yıl üstü	5,12±2,33	11,86±6,69	10,36±4,04	20,23±10,94	8,31±5,01	55,89±12,35
Test Değeri	F:1,979	F:1,470	F:0,687	F:0,849	F:0,634	F:0,980
	p:0,097	p:0,211	p:0,602	p:0,495	p:0,638	p:0,418
Varsa birlikte olduğunuz kişinin öğrenim durumu						
Lise	5,05±2,56	12,86±7,27	9,69±4,19	18,91±10,67	8,05±5,45	54,56±13,68
Lisans	4,59±2,23	12,08±6,15	10,34±3,40	19,97±9,57	8,49±4,87	55,48±10,50
Lisans üstü	4,38±2,48	8,62±7,34	11,77±4,41	25,35±10,03	6,81±3,18	56,92±10,94
Test Değeri	F:1,450	F:4,257	F:3,120	F:4,300	F:1,360	F:0,354
	p:0,236	p:0,015	p:0,046	p:0,015	p:0,259	p:0,702
Post Hoc test değeri		a>c p:0,011 b>c p:0,033	a<c p:0,038	a<c p:0,011 b<c p:0,030		
Evliyseniz nasıl evlendiniz?						
Anlaşarak	4,47±2,25	11,59±6,40	10,55±4,01	20,56±10,30	8,34±4,98	55,51±12,09
Görücü Usulü	5,26±2,56	13,17±6,86	9,74±3,71	19,07±9,85	9,02±5,08	56,26±11,51
Test Değeri	t:-2,203	t:-1,542	t:1,292	t:0,959	t:-0,854	t:-0,790
	p:0,029	p:0,12	p:0,198	p:0,339	p:0,394	p:0,431

F:One-Way ANOVA t: Student t testi, Anlamlılıkdüzeyi: p<0,05, Post Hoc test:Tukey HSD

Tablo 8’ in devamı. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Babası İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	ALGILANAN EBEVEYN İLİŞKİ TUTUM ÖLÇEĞİ-BABA					
	Otoriter	İlgisiz	Koruyucu	Demokratik	Bağımlı	Toplam
Anne ve babanızın evlilik ilişkisi tutumları	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Bağımlı	4,43±2,13	9,49±4,89	12,01±2,39	25,14±6,44	12,43±4,08	63,54±7,80
Çatışmalı	6,07±2,24	15,66±6,61	7,75±3,22	13,59±8,31	5,37±4,09	48,43±10,79
İlgisiz, uzak	5,61±2,31	17,51±6,37	6,86±3,82	12,24±9,73	5,57±4,50	47,78±10,60
Uyumlu, Demokratik	3,66±2,30	7,77±5,12	12,09±2,82	26,13±7,78	8,42±3,95	58,07±8,65
Test Değeri	F:23,505	F:53,097	F:66,287	F:68,400	F:47,088	F:42,860
	p:0,000	p:0,000	p:0,000	p:0,000	p:0,000	p:0,000
Post Hoc test değeri	a<b p:0,000	a<b p:0,000	a>b p:0,000	a>b p:0,000	a>b	a>b p:0,000
	d<a p:0,048	a<c p:0,000	a>c p:0,000	a>c p:0,000	p:0,000	a>d p:0,000
	d<b p:0,000	b>d p:0,000	b<d p:0,000	b<d p:0,000	a>d p:0,000	b<d p:0,000
	d<c p:0,000	c>d p:0,000	c<d p:0,000	c<d p:0,000	b<d p:0,000	c<d p:0,000
					c<d p:0,000	
Anne babanızın birliktelik durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Ayrı Yaşıyor	4,29±2,24	13,76±8,07	7,10±3,63	16,24±9,89	6,67±5,17	48,05±9,23
Birlikte Yaşıyor	4,61±2,42	10,61±6,53	10,86±3,37	22,16±9,47	8,64±4,74	56,87±10,48
Boşanmış	5,84±2,49	17,02±6,19	7,39±4,23	12,80±9,96	5,18±4,38	48,22±12,43
Test Değeri	F:6,592	F:22,393	F:28,455	F:25,799	F:12,055	F:15,305
	p:0,002	p:0,000	p:0,000	p:0,000	p:0,000	p:0,000
Post Hoc test değeri	c>a p:0,016	b<c p:0,000	b>a p:0,000	b>a p:0,015	b>c p:0,000	b>a p:0,001
	c>b p:0,002		b>c p:0,000	b>c p:0,000		b>c p:0,000

F:One-Way ANOVA t: Student t testi,Anlamlılık düzeyi: p<0,05, Post Hoc test:Tukey HSD

Tablo 8 ve devamındaki verilere göre; öğrenim durumuna, ilişki durumuna ve ilişki süresine göre AEİTÖ alt ölçek ve toplam puanları incelendiğinde aralarında istatistiksel anlamda anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır(p>0,05).

Cinsiyete göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **İlgisiz** alt boyutu puanları incelendiğinde anlamlı farklar olduğu (p<0,05), erkek katılımcıların puan ortalamasının (12,80±7,09) kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. AEİTÖ diğer alt boyut ve toplam puanı incelendiğinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark tespit edilememiştir (p>0,05).

Birlikte olunan kişinin öğrenim durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin **İlgisiz** alt ölçek puanları incelendiğinde anlamlı farklar olduğu ($p<0,05$), birlikte olduğu kişinin eğitim durumu lisansüstü mezunu olan katılımcıların puanlarının ($8,62\pm7,34$) birlikte olduğu kişinin eğitim durumunun lise mezunu ve lisans mezunu olduğunu belirten katılımcıların puanlarından anlamlı düzeyde ($p<0,05$) daha düşük olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır.

Birlikte olunan kişinin öğrenim durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Koruyucu alt ölçek puanı incelendiğinde aralarında anlamlı farklar olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Birlikte olduğu kişinin lise mezunu olduğunu belirten katılımcıların puanlarının ($9,69\pm4,19$) birlikte olduğu kişinin lisansüstü mezunu olduğunu belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak daha düşük düzeyde tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Birlikte olunan kişinin öğrenim durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Demokratik alt ölçek puanı incelendiğinde aralarında istatistiksel açıdan anlamlı farklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Birlikte olduğu kişi lisansüstü mezunu olan katılımcıların puan ortalamalarının ($25,35\pm10,03$) birlikte olduğu kişi lise ve lisans mezunu olan katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p<0,05$) daha yüksek olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin diğer alt ölçek ve toplam puanı arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Evlenme şekline göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Otoriter alt boyutu puanlarına bakıldığında aralarında anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Görücü usulü ile evlenen katılımcıların puan ortalamaların ($5,26\pm2,56$) anlamlı düzeyde ($p<0,05$) daha yüksek olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği'nin diğer alt ölçek ve toplam puanı incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **Otoriter** alt ölçeği incelendiğinde puanlar arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($p<0,05$). Bu farklılığın ebeveynlerinin evlilik ilişkisi tutumlarını bağımlı olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($4,43\pm2,13$) çatışmalı olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p<0,05$) daha düşük düzeyde

olmasının ve uyumlu-demokrat tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamasının ($3,66 \pm 2,30$) da bağımlı, çatışmalı ve ilgisiz-uzak tutum olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p < 0,05$) daha düşük düzeyde olmasından kaynaklandığı saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin İlgisiz alt ölçeği incelendiğinde aralarında istatistiksel açıdan anlamlı farklar saptanmıştır ($p < 0,05$). Ebeveynlerinin evlilik ilişkisi tutumlarını bağımlı olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($9,49 \pm 4,89$) çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p < 0,05$) daha düşük olmasının ve uyumlu-demokrat tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamasının ($7,77 \pm 5,12$) da çatışmalı ve ilgisiz-uzak tutum olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p < 0,05$) daha düşük olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Koruyucu alt ölçeği incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Anne babasının evlilik ilişkisi tutumunu bağımlı ($12,01 \pm 2,39$) ve uyumlu-demokratik ($12,09 \pm 2,82$) olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak ($p < 0,05$) daha yüksek olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Demokratik alt ölçeği puanlarına bakıldığında anlamlı farklar olduğu ($p < 0,05$), ebeveynlerinin evlilik ilişkisi tutumlarını **Bağımlı** olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($25,14 \pm 6,44$) **çatışmalı ve ilgisiz-uzak** olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) daha yüksek olmasının ve **Uyumlu-Demokrat** tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamasının ($26,13 \pm 7,78$) da **Çatışmalı ve İlgisiz-Uzak** tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) daha yüksek olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin Bağımlı alt ölçeği incelendiğinde anlamlı bir fark olduğu ($p < 0,05$),

ebeveynlerinin evlilik ilişkisi tutumlarını **Bağımlı** olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($12,43 \pm 4,08$) **çatışmalı ve ilgisiz-uzak** olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) daha yüksek olmasının ve **Uyumlu- Demokrat** tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamasının ($8,42 \pm 3,95$) da **Çatışmalı ve İlgisiz-Uzak** tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) daha yüksek olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **toplam** puanı arasında istatistiksel anlamlı farklar olduğu ($p < 0,05$), ebeveynlerinin birliktelik tutumlarını **Bağımlı** olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($63,54 \pm 7,80$) **çatışmalı ve ilgisiz-uzak** olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) daha yüksek olmasının ve **Uyumlu-Demokrat** tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamasının ($58,07 \pm 8,65$) da **Çatışmalı ve İlgisiz-Uzak** tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) daha yüksek olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır.

Birliktelik durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **Otoriter** alt ölçeği incelendiğinde anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Anne babası boşanmış olanların puan ortalamalarının ($5,84 \pm 2,49$), ebeveynleri boşanmış olan ve ayrı yaşayanlara göre puanlarının ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı olarak daha yüksek düzeyde saptanmıştır.

Birliktelik durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **İlgisiz** alt ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p < 0,05$), anne ve babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($10,86 \pm 3,37$) anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan katılımcıların puan ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olmasının farklılıklara neden olduğu saptandı.

Birliktelik durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **Koruyucu** alt ölçek puanı incelendiğinde, anne babasının birlikte yaşadığını belirten kişilerin puan ortalamalarının ($10,86 \pm 3,37$) anne babasının ayrı yaşadığını ve boşandığını belirten kişilerin puanlarından istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek düzeyde olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Birliktelik durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **Demokratik** alt ölçek puanına bakıldığında aralarında anlamlı fark olduğu ($p < 0,05$),

anne ve babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($22,16 \pm 9,47$) anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan kişilerin puanlarından anlamlı olarak yüksek düzeyde olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Birliktelik durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **Bağımlı** alt ölçek puanları incelendiğinde, ebeveynleri birlikte yaşayanların puanlarının ($8,64 \pm 4,74$) anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan kişilerin puanlarından istatistiksel anlamlı olarak yüksek düzeyde bulunmuştur. Bunun farklılıklara neden olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Birliktelik durumuna göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin **toplam** puanları arasında anlamlı düzeyde farklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Anne babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının ($56,87 \pm 10,48$) anne- babası ayrı yaşayan ve boşanmış katılımcılardan anlamlı olarak daha yüksek düzeyde olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların yaşı ile İlişki İnançları Ölçeği toplam ve alt ölçek puanları arasında ilişkileri incelendiğinde (Tablo 9):

Tablo 9. Katılımcıların Yaşı ile İlişki İnançları Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkileri

İLİŞKİ İNANÇLARI ÖLÇEĞİ							
Sosyodemografik Özellik-YAŞ	Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalyız	Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	Her şeyi birlikte yapmalıyız	Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız	Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	Romantik idealizm	Toplam
Çarpıklık: 0,771	r:-0,016	r:0,025	r:0,004	r:-0,077	r:0,009	r:0,011	r:-0,012
Basıklık: 0,701	p:0,775	p:0,644	p:0,946	p:0,157	p:0,872	p:0,838	p:0,831

Pearson correlation, Anlamlılık düzeyi: $p < 0,05$

Katılımcıların yaşı ile İlişki İnançları Ölçeğinin toplam ve alt ölçek puanları istatistiksel olarak incelendiğinde anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

Sosyodemografik özelliklerine göre İlişki İnançları Ölçeği puanlarının karşılaştırılması incelendiğinde (Tablo 10 ve devamı):

Tablo 10. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İlişki İnançları Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	İLİŞKİ İNANCLARI ÖLÇEĞİ						
	Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	Her şeyi birlikte yapmalıyız	Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılmalıyız	Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	Romantik idealizm	Toplam
Cinsiyet	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Kadın	26,75±6,21	15,85±4,12	12,85±4,05	19,90±5,20	11,72±3,53	16,43±5,12	103,49±23,75
Erkek	25,47±5,86	15,58±4,61	13,21±3,91	20,80±4,90	12,64±4,12	15,85±4,88	103,52±23,42
Test Değeri	t:1,926 p:0,055	t:0,564 p:0,573	t:-0,825 p:0,410	t:-1,626 p:0,105	t:-2,208 p:0,028	t:1,049 p:0,295	t:-0,023 p:0,982
Öğrenim durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Lise	26,88±5,95	16,04±4,25	13,38±3,93	20,38±4,95	12,43±3,67	16,33±4,81	105,45±22,46
Lisans	26,03±6,04	15,75±4,31	12,99±3,94	20,42±5,04	12,06±3,73	16,04±5,01	103,30±23,37
Lisans üstü	25,14±6,68	14,75±4,71	12,06±4,42	19,28±5,71	11,61±4,71	16,47±5,74	99,31±26,37
Test Değeri	F:1,265 p:0,283	F:1,184 p:0,307	F:1,481 p:0,229	F:0,797 p:0,451	F:0,682 p:0,506	F:0,181 p:0,834	F:0,939 p:0,392
İlişki Durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
İlişkisi yoka	25,82±6,24	15,59±4,65	12,50±4,73	20,27±5,74	12,19±3,37	15,18±4,86	101,76±24,83
İlişkisi var	25,47±6,78	15,47±4,73	12,36±4,40	19,83±5,95	11,69±4,23	15,21±4,90	100,03±26,34
Evlî	26,56±5,78	15,87±4,10	13,39±3,53	20,45±4,52	12,19±3,48	16,83±5,03	105,29±21,78
Test Değeri	F:0,996 p:0,370	F:0,260 p:0,771	F:2,431 p:0,090	F:0,390 p:0,677	F:0,651 p:0,522	F:4,387 p:0,013	F:1,552 p:0,213
Post Hoc test değeri						c> a p:0,020 c>b p:0,020	
İlişkiniz varsa süresi	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
İlişkisi yok	25,82±6,24	15,59±4,65	12,50±4,73	20,27±5,74	12,39±4,37	15,18±4,86	101,76±24,83
Bir yıldan az	28,15±5,20	16,67±3,98	14,31±3,98	22,38±4,82	12,92±3,99	17,23±5,50	111,67±21,74
1-3 yıl	26,47±6,01	15,60±3,85	12,89±3,74	19,84±4,29	11,58±3,67	16,35±4,28	102,73±21,88
4-6 yıl	24,84±6,01	14,73±4,18	12,32±3,35	19,98±4,86	11,37±3,17	15,77±4,23	99,02±26,70
6 yıl üstü	26,34±6,24	16,09±4,51	13,27±3,91	19,97±5,14	12,36±3,79	16,52±5,58	104,55±24,75
Test Değeri	F:1,910 p:0,108	F:1,533 p:0,192	F:1,919 p:0,107	F:1,959 p:0,100	F:1,505 p:0,200	F:1,334 p:0,257	F:1,941 p:0,103

F:One-Way ANOVA t: Student t testi,Anlamlılık düzeyi: p<0,05, Post Hoc test: Tukey HSD

Tablo 10'un devamı: Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İlişki İnançları Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	İLİŞKİ İNANÇLARI ÖLÇEĞİ						Toplam
	Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız	Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz	Her şeyi birlikte yapmalıyız	Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını	Birbirimizi değiştirebilmeliyiz	Romantik idealizm	
Varsa birlikte olduğunuz kişinin öğrenim durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Lise ^a	25,94±6,04	15,91±4,43	13,10±3,95	19,47±4,99	12,13±3,78	15,39±4,38	101,93±22,06
Lisans ^b	26,37±5,79	15,68±4,05	13,11±3,70	20,68±4,71	12,01±3,51	16,61±5,06	104,46±22,63
Lisans üstü ^c	26,88±7,70	15,85±5,08	13,35±3,95	20,69±5,74	12,15±4,47	18,69±6,20	107,62±29,03
Test Değeri	F:0,284 p:0,753	F:0,090 p:0,914	F:0,047 p:0,954	F:1,838 p:0,161	F:0,039 p:0,962	F:4,740 p:0,009	F:0,701 p:0,497
Post Hoc test değeri						a<c p:0,003 b<c p:0,049	
Evlisenez nasıl evlendiniz?	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Anlaşarak	26,93±5,98	15,78±4,26	13,40±3,71	20,74±4,62	12,11±3,60	17,27±5,24	106,23±22,92
Görücü Usulü	25,54±5,09	16,11±3,63	13,37±3,03	19,65±4,17	12,41±3,13	15,59±4,18	102,67±18,18
Test Değeri	t:1,528 p:0,128	t:-0,508 p:0,612	t:0,053 p:0,958	t:1,527 p:0,128	t:-0,544 p:0,587	t:2,124 p:0,035	t:1,032 p:0,303
Anne ve babanızın evlilik ilişkisi tutumları değerlendir	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Bağımlı ^a	26,47±5,41	16,24±3,18	13,72±3,37	21,21±4,32	12,49±3,02	16,33±4,54	106,46±20,45
Çatışmalı ^b	26,36±6,66	16,35±5,01	13,29±4,28	20,45±5,55	12,57±4,21	16,14±5,48	105,15±25,31
İlgisiz, uzak ^c	25,25±4,73	15,27±4,25	13,25±3,78	20,35±4,67	13,04±4,37	15,37±5,14	102,55±22,65
Uyumlu, Demokratik ^d	26,30±6,51	15,18±4,37	12,28±4,11	19,62±5,25	11,22±3,55	16,44±4,91	101,02±23,86
Test Değeri	F:0,487 p:0,691	F:1,832 p:0,141	F:2,406 p:0,067	F:1,556 p:0,200	F:4,059 p:0,007	F:0,574 p:0,633	F:1,030 p:0,380
Post Hoc test değeri					d<a p:0,023 d<b p:0,010 d<c p:0,004		
Anne babanızın birliktelik durumu	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Ayrı Yaşiyor	24,86±5,77	16,48±3,84	14,05±3,72	20,29±4,35	13,38±3,49	15,81±4,49	104,86±20,76
Birlikte Yaşiyor	26,33±6,21	15,71±4,44	12,85±4,08	20,20±5,17	11,93±3,85	16,19±5,14	103,22±24,08
Boşanmış	26,00±5,55	15,53±3,96	13,43±3,54	20,78±4,93	12,63±3,75	16,24±4,66	104,61±21,01
Test Değeri	F:0,601 p:0,549	F:0,364 p:0,695	F:1,202 p:0,302	F:0,265 p:0,767	F:1,916 p:0,149	F:0,062 p:0,940	F:0,109 p:0,896

F:One-Way ANOVA t: Student t testi, Anlamlılık düzeyi: p<0,05, Post Hoc test: Tukey HSD

Tablo 10 ve devamında yer alan verilere göre; **öğrenim durumu ve ilişki süresine göre** İlişki İnançları Ölçeği alt ölçek ve toplam puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Cinsiyete göre İlişki İnançları Ölçeğinin “**Birbirimizi değiştirebilmeliyiz**” alt ölçeği incelendiğinde, erkek katılımcıların puan ortalamalarının ($12,64\pm 4,12$) kadın katılımcıların puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$), İlişki İnançları Ölçeğinin diğer alt ölçek ve toplam puanları arasında ise anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

İlişki durumuna göre İlişki İnançları Ölçeğinin “**Romantik idealizm**” alt ölçek puanı incelendiğinde, evli olan kişilerin puan ortalamalarının ($16,83\pm 5,03$) ilişkisi yok ve ilişkisi var olanların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde ($p<0,05$) yüksek olmasının farklılığa neden olduğu saptanmıştır. İlişki İnançları Ölçeğini diğer alt ölçekler ve toplam puanı incelendiğinde ise anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Birlikte olunan kişinin eğitim durumuna göre İlişki İnançları Ölçeğinin “**Romantik İdealizm**” alt ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p<0,05$), lisansüstü mezunu olanların puan ortalamalarının ($18,69\pm 6,20$) lise ve lisans mezunu olanlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olmasının farklılığa neden olduğu saptandı ($p<0,05$). İlişki İnançları Ölçeği diğer alt ölçek ve toplam puanları incelendiğinde ise aralarında anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Evlenme şekline göre İlişki İnançları Ölçeğinin “**Romantik İdealizm**” alt ölçek puanlarının aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<0,05$), anlaşarak evlenenlerin puan ortalamalarının ($17,27\pm 5,24$) görücü usulü evlenenlerin puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. İlişki İnançları Ölçeği diğer alt ölçekler ve toplam puanlarına bakıldığında ise aralarında anlamlı farklılıklar olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Ebeveynlerin evlilik ilişkisi tutumlarına bakıldığında İlişki İnançları Ölçeğinin “**Birbirimizi değiştirebilmeliyiz**” alt ölçeği incelendiğinde, Uyumlu, demokratik tutumu olanların puan ortalamasının ($11,22\pm 3,55$) bağımlı, çatışmalı ve ilgisiz, uzak tutumu olanların puan ortalamalarından anlamlı olarak daha düşük düzeyde tespit

edilmiştir ($p<0,05$). İlişki İnançları Ölçeği diğer alt ölçekler ve toplam puanı incelendiğinde ise anlamlı farklılıklar olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Anne babanın birliktelik durumuna göre İlişki İnançları Ölçeği puanları toplam ve alt ölçekleri olarak incelendiğinde aralarında anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Katılımcıların yaşı ile İlişki İnançları Ölçeği toplam ve alt ölçek puanları arasındaki ilişkiler incelendiğinde (Tablo 11):

Tablo 11.Katılımcıların Yaşı ile Aldatma Eğilimi Ölçeği Toplam Puanları Arasındaki İlişkileri

Sosyodemografik özellik-YAŞ	Aldatma Eğilimi Ölçeği
Çarpıklık: 0,771 Basıklık: 0,701	$r:-0,037$, $p:0,492$

Pearson correlation, Anlamlılık düzeyi: $p<0,05$

Katılımcıların yaşları ile Aldatma Eğilimi Ölçeği toplam puanları incelendiğinde, aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Sosyodemografik özelliklerine göre Aldatma Eğilimi Ölçeği Toplam puanlarının karşılaştırılması incelendiğinde (Tablo:12):

Tablo 12. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Aldatma Eğilimi Ölçeği Toplam Puanlarının Karşılaştırılması

Sosyodemografik Özellikler		Aldatma Eğilimi Ölçeği
		Ort±SS
Cinsiyetiniz	Kadın	65,97±22,07
	Erkek	78,86±24,64
Test değeri		t:-5,072, p:0,000
İlişki Durumu	İlişkisi yok	71,30±23,10
	İlişkisi var	74,43±27,03
	Evli	70,70±23,31
Test değeri		F:0,632 p:0,532
İlişkiniz varsa süresi	İlişkisi yok	71,30±23,10
	Bir yıldan az	79,51±22,99
	1-3 yıl	70,22±21
	4-6 yıl	70,82±22,68
	6 yıl üstü	70,15±26,59
Test değeri		F:1,229 p:0,298
Öğrenim Durumu	Lise	73,52±25,99
	Lisans	71,63±22,98
	Lisans üstü	65,83±24,05
Test değeri		F1,362: p:0,257
Varsa birlikte olduğunuz kişinin Öğrenim Durumu (n:274)	Lise ^a	75,72±27,18
	Lisans ^b	71,54±22,99
	Lisans üstü ^c	58,54±17,07
Test değeri		F: 5,164 p:0,006
Post Hoc test değeri		c<a p:0,004
		c<b p:0,029
Evlıyseniz nasıl evlendiniz? (n:204)	Anlaşarak	68,19±21,89
	Görücü Usulü	77,65±25,82
Test değeri		t:-2,399, p:0,019
Anne ve babanızın evlilik ilişkisi tutumlarını değerlendiriniz	Bağımlı ^a	71,07±21,478
	Çatışmalı ^b	73,55±25,54
	İlgisiz, uzak ^c	83,96±26,46
	Uyumlu, Demokratik ^d	65,38±21,25
Test değeri		F:7,955 p:0,000
Post Hoc test değeri		c>a p:0,003
		c>b p:0,011
		c>d p:0,000
Anne babanızın birliktelik durumu	Ayrı Yaşıyor ^a	77,57±22,46
	Birlikte Yaşıyor ^b	69,86±23,50
	Boşanmış ^c	78,49±26,45
Test değeri		F: 3,409 p:0,034
Post Hoc test değeri		c>b p:0,021

F:One-Way ANOVA t: Student t testi, Anlamlılık düzeyi: p<0,05, Post Hoc test: Tukey HSD

Tablo 12'deyen alan verilere göre; **cinsiyete** göre Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin toplam puanı incelendiğinde aralarında anlamlı düzeyde bir fark saptanmıştır (p<0,05). Erkeklerin puan ortalamalarının (78,86±24,64) kadınların puan ortalamalarına göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Birlikte olduğu kişinin öğrenim durumuna göre Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin toplam puanı incelendiğinde, lisansüstü mezunu kişilerle birlikte olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($58,54 \pm 17,07$) lise ve lisans mezunu olan kişilerle birlikte olduğunu belirten katılımcılardan anlamlı olarak daha düşük düzeyde olduğu ve bu durumun farklılığın nedeni olarak tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Evlenme şekline göre Aldatma Eğilimi Ölçeği'nin toplam puanlarına bakıldığında anlamlı düzeyde bir fark saptanmıştır ($p < 0,05$). Görücü usulü olarak evlenen katılımcıların puan ortalamalarının ($77,65 \pm 25,82$) anlaşarak evlenen katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre Aldatma Eğilimi Ölçeği toplam puanı incelendiğinde, anne babasının evlilik ilişkisi tutumunu ilgisiz, uzak olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarının ($83,96 \pm 26,46$) anne baba evlilik ilişkisi tutumunu Bağımlı, Çatışmalı ve Uyumlu, Demokratik olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı olarak daha düşük düzeyde tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Anne babanızın birliktelik durumuna göre Aldatma Eğilimi Ölçeğinin toplam puanı incelendiğinde aralarında anlamlı düzeyde farklar olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Ebeveynleri boşanmış olan kişilerin puan ortalamalarının ($78,49 \pm 26,45$) ebeveynleri birlikte yaşayan kişilerin puan ortalamalarından anlamlı olarak daha yüksek düzeyde olmasının ($p < 0,05$) bu farklılığa neden olduğu saptanmıştır.

Yaş, ilişki durumuna, ilişki süresine ve öğrenim durumuna göre Aldatma Eğilimi Ölçeği toplam puanı incelendiğinde aralarında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklar olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

Katılımcıların anne baba için Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Toplam Puanlarının karşılaştırılması incelendiğinde (Tablo 13):

Tablo 13. Katılımcıların Anne ve Baba İçin Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği	Anne	Baba	Test Değeri
	Ort.±SS	Ort.±SS	
Otoriter	4,20±2,37	4,77±2,46	t:-3,254 p:0,001
İlgisiz	9,33±5,72	11,73±6,96	t:-2,431 p:0,015
Koruyucu	10,38±3,63	10,12±3,79	t:0,889 p:0,374
Demokratik	21,85±9,66	20,44±10,14	t:1,783 p:0,075
Bağımlı	8,54±4,77	8,02±4,86	t:1,425 p:0,155
AEİTÖ Toplam Puan	54,30±11,41	55,08±11,24	t:0,038 p:0,970

t: Student t testi, Anlamlılık düzeyi: p<0,05

Katılımcıların anne ve baba için Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği puanlarının karşılaştırılması incelendiğinde (Tablo 13); Otoriter (baba: 4,77±2,46) ve İlgisiz (baba: 11,73±6,96) alt ölçek puan ortalamalarının Otoriter anne ve İlgisiz anne alt ölçek puan ortalamalarından anlamlı olarak daha yüksek düzeyde tespit edilmiştir (p<0,05). Anne ve babaya göre Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeği toplam ve diğer alt ölçek puanlarına bakıldığında ise aralarında istatistiksel açıdan anlamlı ilişkiler olmadığı saptanmıştır(p>0,05).

TARTIşMA

Bu çalışmada, aldatma eğiliminin bireyin sahip olduğu ilişki inançlarına ve algıladığı ebeveyn ilişki tutumlarına göre gösterdiği değişikliğin incelenmesi amaçlanmıştır. Literatürde ilgili alanda yapılmış daha önceki çalışmalar değerlendirildiğinde, araştırma değişkenlerinin bir arada ele alındığı ve incelendiği çalışmalara rastlanmamıştır. Ancak mevcut çalışma değişkenlerinin ele alındığı çalışmalarda elde edilen bulguları destekleyen ve desteklemeyen çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu bölümde araştırmanın bulguları ışığında daha önce yapılmış çalışmalardan elde edilen sonuçlar hipotezler çerçevesinde tartışılmıştır.

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre annesi için algılanan ebeveyn tutumlarının yaş, öğrenim durumu, ilişki durumu, ilişki süresi, birlikte olunan kişinin öğrenim durumu ve evlenme şekli değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre ise, ilgisiz alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, erkeklerin puan ortalamasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum lğinin toplam ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Görüldüğü üzere mevcut çalışmada anne için algılanan ebeveyn ilişki tutumu cinsiyet değişkenine göre, ilgisiz alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, erkeklerin puan ortalamasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Algılanan ebeveyn ilişki tutumları genelinde ve diğer alt boyutlarda ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Baba için algılanan ebeveyn ilişki tutumu cinsiyet değişkenine göre ise, ilgisiz alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, erkeklerin puan ortalamasının kadınlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Algılanan ebeveyn ilişki tutumları genelinde ve diğer alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Tortamış'ın (2014) alışmasında ise anne için algılanan ebeveyn ilişki tutumlarında kuralcı ebeveynlik algısının kadınlarda erkeklere göre yüksek olduğu, erkeklerde kadınlara göre anne için duygusal açıdan aşırı izin verici ve yoksun bırakıcı ebeveynlik algısının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Baba için algılanan ebeveynlik biçimlerinden cinsiyet değişkenine göre kadınlarda kuralcı ve aşırı koruyucu ebeveynlik algısının erkeklere göre yüksek olduğu görülmüştür. Çalışmanın bulguları

mevcut çalışma ile farklılık gösterdiği görülmektedir. Farklılığın katılımcıların kişisel özelliklerinden, yetiştikleri ve çalışmanın yürütüldüğü bölgeden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Young ve Klosko'ya (2013) göre kadınlarda ebeveynlerinin aşırı izin verici tutumu aldatma eğilimi ile ilişkilidir. Erkeklerde ise babaya ilişkin aşırı izin verici, anneye ilişkin aşırı izin verici ebeveynlik algısı aldatma eğilimi ile açıklanmaktadır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre, otoriter, ilgisiz, koruyucu, demokratik, bağımlı alt boyut puanları ve ölçek geneli puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılığın anne ve babasının evlilik ilişkisi tutumunu bağımlı ve uyumlu-demokratik olduğunu belirten katılımcıların puan ortalamalarının çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların puanlarından anlamlı olarak daha düşük olmasının farklılıklara neden olduğu saptanmıştır. Literatürde mevcut çalışmanın bulguları ile örtüşen çalışmalara rastlanmıştır. Tosun ve Yazıcı (2021) ile Özcan'ın (2014) yaptıkları çalışmalarında benzer bulgulara ulaşmışlardır. Bu çalışmalar mevcut çalışmanın bulgularının literatür ile uyumlu olduğunu ortaya koymaktadır.

Birliktelik tutumlarına göre, otoriter, ilgisiz, koruyucu, demokratik, bağımlı alt boyut puanları ve ölçek geneli puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılığın anne ve babası birlikte yaşayanların puan ortalamalarının anne-babası boşanmış olanların puan ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olmasından kaynaklandığı görülmüştür. Tosun ve Yazıcı'nın (2021) çalışmalarının bulgularının mevcut çalışma ile benzer olduğu görülmektedir.

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre babası için algılanan ebeveyn ilişkisi yaş, öğrenim durumu, ilişki durumu, ilişki süresi değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Cinsiyete göre ise, ilgisiz alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, erkeklerin puan ortalamasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum Ölçeğinin alt boyut ve toplam puanlarının istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Literatürde mevcut çalışmayı destekleyen çalışmalara rastlanmıştır. Tetik (2018) çalışmasında algılanan ebeveyn ilişkisinin

cinsiyet, ilişki durumu, eğitim düzeyi, anne eğitim düzeyi ile birlikte yaşanan kişiye göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Zeybekoğlu (2013) ile Tosun ve Yazıcı (2021) ise çalışmalarında algılanan ebeveyn ilişkisinin öğrenim durumuna göre farklılık göstermediğini bildirmektedirler. Eğitim durumunun ebeveyn ilişkilerini şekillendirmede etkili olmadığı saptanmıştır. Bu durum kanaatimizce çalışmaların sınırlı düzeyde eğitim kademelerindeki katılımcılarla yürütülmesi ile açıklanabilir. Bununla birlikte Tetik (2018) çalışmasında algılanan ebeveyn ilişkilerinin yaş değişkenine göre farklılık gösterdiği bildirmiştir. Farklılığın çalışma katılımcılarının yaş gruplarından ve bölgesel farklılıktan kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Birlikte olunan kişinin öğrenim durumuna göre, ilgisiz, koruyucu, demokratik alt boyut puanları ve ölçek geneli puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılığın lisansüstü mezunu olan katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha düşük olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. İlgili literatür incelemesi sonucunda bu konuda yapılmış olan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre, otoriter, ilgisiz, koruyucu, demokratik, bağımlı alt boyut puanları ve ölçek geneli puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılığın ebeveynlerinin evlilik ilişkisi tutumlarını bağımlı olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarının, çatışmalı olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha düşük olmasının ve uyumlu-demokratik tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamasının da bağımlı, çatışmalı ve ilgisiz-uzak tutum olarak belirten katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha düşük olmasından kaynaklandığı görülmüştür. İlgili literatür incelemesi sonucunda bu konuda yapılmış olan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Evlenme şekline göre, otoriter alt boyut puanları arasında istatistiksel anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Farklılığın görücü usulü ile evlenen katılımcıların puan ortalamaların anlamlı düzeyde daha yüksek olmasından kaynaklandığı görülmüştür. Ölçek geneli ve diğer alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. İlgili literatür incelemesi sonucunda bu konuda yapılmış olan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Birliktelik tutumlarına göre, otoriter, ilgisiz, koruyucu, demokratik, bağımlı alt boyut puanları ve ölçek geneli puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılığın anne ve babası birlikte yaşayan katılımcıların puan ortalamalarının anne-babası ayrı yaşayan ve boşanmış olan katılımcıların puan ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olmasından kaynaklandığı görülmüştür. Analiz sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda “H₁: Algılanan ebeveyn ilişki tutumları sosyodemografik özelliklere göre farklılaşmaktadır” hipotezi kısmen kabul edilmiştir. Zira katılımcıların babası için algılanan ebeveyn ilişki tutumları yaş, öğrenim durumu, ilişki durumu, ilişki süresi değişkenlerine göre istatistiksel anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Algılanan ebeveyn ilişki tutumlarının diğer sosyodemografik değişkenler bakımından ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde mevcut çalışmanın bulguları ile benzerlik gösteren çalışmaların olduğu görülmektedir. Bener ve Günay (2012) çalışmalarında cinsiyete ve yaşa göre ilişki tutumlarının farklılık gösterdiğini bildirmişlerdir. Benzer şekilde Servaty ve Weber’in (2011) çalışmalarında da kadınlar lehine ilişki tutumları farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar mevcut çalışmanın literatür ile uyumlu olduğunu ortaya koymaktadır.

İlişki inançlarının yaşa, öğrenim durumuna ve ilişki süresine göre anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Cinsiyete göre “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, erkeklerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptandı. Ölçek geneli ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Uçar ve arkadaşları (2021) çalışmalarında benzer şekilde cinsiyete göre ilişki inançlarının erkeklerde farklılaştığını ortaya koymuşlardır. Aynı çalışmada ilişki süresine göre ilişki inançlarının da erkeklerin lehine farklılık gösterdiği saptanmıştır. Çalışmanın bulgularının mevcut çalışmayı kısmen desteklediği görülmektedir.

İlişki durumuna göre “Romantik idealizm” alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, evli olanların puan ortalamalarının ilişkisi yok ve ilişkisi var olanların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek olmasının farklılığa neden olduğu görülmüştür. Ölçek geneli ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. İlgili literatür incelemesi sonucunda bu konuyu ele alan benzer çalışmalara rastlanmamıştır.

Birlikte olunan kişinin eğitim durumuna göre “Romantik İdealizm” alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu lisansüstü mezunu olanların puan ortalamalarının lise ve lisans mezunu olanlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olmasının farklılığa neden olduğu görülmüştür. Ölçek geneli ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. İlgili literatür incelemesi sonucunda bu konuyu ele alan benzer çalışmalara rastlanmamıştır.

Evlenme şekline göre “Romantik İdealizm” alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, anlaşarak evlenenlerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ölçek geneli ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, uyumlu, demokratik tutumu olanların puan ortalamasının bağımlı, çatışmalı ve ilgisiz, uzak tutumu olanların puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olmasının farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir. Ölçek geneli ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Anne babanın birliktelik durumuna göre ölçek geneli ve alt boyutlarının arasında ise istatistiksel anlamlı farklılıklar olmadığı bulunmuştur. Analiz sonucunda ulaşılan bulgular doğrultusunda H₂: İlişki inançları sosyodemografik özelliklere göre farklılaşmaktadır” hipotezi kısmen kabul edilmiştir. İlişki inançlarının yaş, öğrenim durumu, ilişki süresi ve anne babanın birliktelik durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. İlişki inançlarının diğer sosyodemografik değişkenler açısından ise anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Aldatma eğilimi ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu, erkeklerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Birlikte olduğu kişinin öğrenim durumuna göre aldatma eğilimi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Farklılığın lisansüstü mezunu olanların puan ortalamalarının, lise ve lisans mezunu olanlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Görüldüğü üzere mevcut çalışmada erkek katılımcıların kadınlara göre daha yüksek oranda aldatma

eğiliminde oldukları belirlenmiştir. Kantarcı'nın (2009) çalışmasında mevcut çalışmayı destekleyen bulgulara ulaşılmıştır. Literatürde aldatma eğilimi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, cinsiyet değişkeninin aldatma eğiliminin yordayıcı etmenler arasında yer aldığı görülmektedir (Polat, 2006). Mevcut çalışmayı destekleyen bir diğer çalışma ise Tortamış (2014) tarafından yürütülmüştür. Çalışma 208 evli kişi ile yapılmış ve erkeklerin kadınlardan daha fazla aldatma eğilimi gösterdikleri bildirilmiştir. Polat (2006) ile Wiederman (1997) tarafından yapılan çalışmalarda da kadınların erkeklere nazaran daha düşük aldatma eğilimi yüzdelere sahip oldukları saptanmıştır. Benzer şekilde Özcan'ın (2014) evli bireylerin cinsiyete göre aldatma eğilimlerinin, evlilik doyum ve cinsel doyum düzeylerinin arasındaki ilişkinin incelendiği çalışma yer almaktadır. Çalışmanın sonucunda erkek cinsiyetin aldatma eğiliminin kadın cinsiyete göre yüksek olduğu bildirilmektedir. Görüldüğü üzere literatürdeki çalışmaların pek çoğunda mevcut araştırmanın bulgularını destekleyici şekilde erkeklerin kadınlardan anlamlı olarak daha yüksek düzeyde aldatmaya eğilimli oldukları bildirilmektedir (Wiggins ve Lederer, 1984; Atkins vd., 2001; Allen ve Baucom, 2004). Bu durum toplumsal cinsiyet rolleri ile açıklanabilir. Toplumda erkeklerin ortaya koydukları aldatma eğilimi davranışının daha kabul edilebilir olmasının bunda etkili olduğu söylenebilir. Genel olarak çalışma sonucunun literatür ile uyumlu olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra alan yazında mevcut çalışmanın bulgularını desteklemeyen çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda kadınlarda aldatma eğilimi düzeyinin erkeklere göre yüksek olduğu ortaya konmuştur (Bran ve arkadaşları, 2007; Seyfi, 2017; Kaya Cicereli ve Büyük, 2021). Ayrıca cinsiyet değişkeni bakımından aldatma eğiliminin farklılık göstermediğini bildiren çalışmalara da rastlanmıştır (Çavuşoğlu, 2011; Kato, 2014; Yumbul ve arkadaşları, 2010; Zandbergen ve Brown, 2015). Bu farklılığın kadınların her geçen zaman iş yaşamına daha fazla katılmaları, kadın katılımcı sayısının azlığı, sosyal çevrenin genişlemesi gibi nedenlerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Ayrıca erkeklerin uzun saatler çalışma yaşamında olmaları, eve geç gelmeleri, tatminsizlik ve ilgi kaybı gibi etkenler de kadınlarda aldatma eğiliminin artmasında etkili olabilir. Bu bağlamda cinsiyet ile aldatma eğilimi arasındaki ilişkinin anlaşılabilmesi bakımından daha geniş örneklem grubuyla yapılacak kültürel çalışmaların yapılmasının faydalı olabileceği söylenebilir.

Evlenme şekline göre aldatma eğilimi puanları karşılaştırıldığında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Farklılığın görücü usulü olarak evlenenlerin puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı görülmüştür. Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre aldatma eğilimi puanlarında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Farklılığın ilgisiz, uzak tutumları olanların puan ortalamalarının bağımlı, çatışmalı ve uyumlu, demokratik tutum puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Anne babanın birliktelik durumuna göre aldatma eğilimi puanları karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Farklılığın boşanmış olanların puan ortalamalarının, birlikte yaşayanların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda “H₃: Aldatma eğilimi sosyodemografik özelliklere göre farklılaşmaktadır” hipotezi kısmen kabul edilmiştir. Aldatma eğiliminin yaş, öğrenim durumu, ilişki süresi, ilişki durumu değişkenleri dışında diğer sosyodemografik değişkenler bakımından ise farklılık olmadığı görülmüştür. Görüldüğü üzere aldatma eğilimi ile yaş değişkeni, ilişki durumu değişkeni, ilişki süresi değişkeni ve öğrenim durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. İlgili literatürde aldatma eğilimi ile ilgili değişkenlerin bir arada ele alındığı çalışmalarda mevcut çalışmanın bulgularını destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. Çalışmada aldatma eğilimi ile öğrenim durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Benzer şekilde Özcan (2014) çalışmasında aldatma eğilimi ile öğrenim durumu arasında anlamlı farklılık olmadığı yönünde bulgulara ulaşmıştır. Kankaya'nın (2015) çalışmasında aldatma eğilimi ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılığın olmadığı bildirilmektedir. Benzer şekilde Kubat'ın (2012) çalışmasında da yaş değişkenine göre aldatma eğiliminin farklılaşmadığı saptanmıştır. Çalışmada aldatma eğilimi ile öğrenim durumu değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Benzer şekilde Özcan (2014) çalışmasında aldatma eğilimi ile öğrenim durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık olmadığı yönünde bulgulara ulaşmıştır. Çalışma sonucunun literatür ile uyumlu olduğu görülmüştür.

Araştırmada korelasyon analizi sonuçlarına göre, katılımcıların annesi ve babası için algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile aldatma eğilimi arasında ise pozitif yönde düşük düzeyde ilişki görülmüş fakat bunun anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Analiz sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda “H₄: Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile aldatma eğilimi arasında anlamlı ilişkiler vardır” hipotezi kabul edilmemiştir. Araştırmada katılımcıların annesi ve babası için algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile ilişki inançları arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı belirlenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda H₅: Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile ilişki inançları arasında anlamlı ilişkiler vardır” hipotezi kabul edilmemiştir.

Bu çalışmayla ilgili önerilerimize bakacak olursak; aldatma eğilimi ve ilişki inançlarıyla algılanan ebeveyn ilişki tutumları ilişkisi incelendiği çalışmada, elde edilen bulgular ışığında öneriler şu şekilde sıralanabilmektedir:

Literatüre daha fazla katkı yapabilmek bakımından ilgili alanda daha sonra yapılacak çalışmaların farklı şehirlerde, daha büyük çalışma grupları ile yapılması önerilmektedir. Bu sayede çalışmaların sonuçları daha geniş kitlelere genellenebilir. Ayrıca ilgili alanda yapılacak çalışmaların nitel yöntemlerle yürütülmesinde de fayda görülmektedir. Bu sayede çalışmalardan daha derinlemesine bulgular elde edilebilir.

Literatürde aldatma eğilimi, ilişki inançları ve algılanan ebeveyn ilişki tutumları değişkenlerinin bir arada ele alındığı çalışmalara rastlanmaması nedeniyle, bu konu üzerindeki çalışmaların yapılması önerilmektedir. Zira bu değişkenler arasında daha önceden yapılmış çalışmalara rastlanmadığından karşılaştırma yapılma olanağı bulunamamıştır. Yeni yapılacak çalışmalar ile aldatma eğilimi, ilişki inançları ve algılanan ebeveyn ilişki tutumları arasındaki ilişkinin daha net anlaşılabilmesinin mümkün olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca aldatma eğilimi, ilişki inançları ve algılanan ebeveyn ilişki tutumları bakımından önem taşıyan değişkenlerin de çalışmalara eklenmesi faydalı olabilir.

SONUÇ

Bu çalışmada aldatma eğiliminin bireyin sahip olduğu ilişki inançlarına ve algıladığı ebeveyn ilişki tutumlarına göre gösterdiği değişiklik incelenmiştir. Bireylerin yetişkinlik dönemlerinde yaşadığı romantik ilişkiler hayatlarında önemli bir yer tutmaktadır. Öyle ki ilişkilerinde yaşanan her türlü durumun yaşamlarına etkisi olmaktadır. Aldatma eğilimi de bunlardan biridir. Aldatma, ilişkide yeri olmayan bir kişinin duygusal, cinsel ve romantik olarak ilişkiye dahil olması ile eşler arasındaki anlaşmanın ve güvenin sarsılması ile açıklanabilir. Yetişkinlerin ilişkiye ilişkin inançlarının şekillenmesinin, çocukluk dönemine kadar uzandığı bilinmektedir. Zira çocuklarla ebeveynleri arasındaki ilişkilerin algılanma şekli yetişkinlik döneminde romantik ilişkileri üzerine etki etmektedir. Ebeveynlerini rol model alan çocuklar, ebeveynlerinin görüş ve davranışlarına uygun şekilde bilgi ve beceri edinirler. Bu dönemdeki edinimler ise yetişkinlik döneminde romantik ilişkilerde etkisini gösterir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Katılımcıların annesi için algılanan ebeveyn ilişki tutumlarının yaş, öğrenim durumu, ilişki durumu, ilişki süresi, birlikte olunan kişinin öğrenim durumu ve evlenme şekli değişkenlerine göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Bununla birlikte cinsiyet değişkenine göre erkekler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anne ve baba evlilik ilişkisi tutumunu, bağımlı ve uyumlu-demokratik olarak belirten katılımcıların AEİTÖ anne için yanıtlanan kısmında Otoriter alt ölçeğinden aldıkları puanların, anne babasının evlilik ilişki tutumunu çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcıların aldıkları puandan anlamlı düzeyde düşük olduğu görülmektedir. Anne baba evlilik ilişki tutumunu çatışmalı ve ilgisiz uzak olarak belirten katılımcıların AEİTÖ anne için yanıtlanan kısmında İlgisiz alt ölçeğinden aldıkları puanların anne-baba evlilik ilişki tutumunu bağımlı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcılara göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. AEİTÖ anne için yanıtlanan kısmında Koruyucu alt ölçeği puanları incelendiğinde, anne baba evlilik ilişki tutumunu bağımlı ve uyumlu demokratik olarak belirten katılımcıların çatışmalı ve ilgisiz uzak olarak belirten katılımcılara göre annelerinin evlilik ilişki tutumlarını daha koruyucu olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Anne baba evlilik ilişki tutumunu uyumlu-demokratik ve çatışmalı olarak belirten katılımcıların annesinin

evlilik ilişki tutumunu diğer katılımcılara göre daha demokratik bulduğu görülmektedir. AEİTÖ-anne için Bağımlı alt ölçek puanları incelendiğinde anne-baba evlilik ilişki tutumunu bağımlı olarak belirten katılımcıların anne-baba evlilik ilişki tutumunu çatışmalı, ilgisiz-uzak, uyumlu-demokratik olarak belirten katılımcılara göre puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. AEİTÖ-anne toplam puanları incelendiğinde anne-baba ilişki tutumunu bağımlı ve uyumlu-demokratik olarak belirten katılımcıların çatışmalı ve ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcılara göre puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların babası için algılanan ebeveyn ilişki tutumlarının yaş, öğrenim durumu, ilişki durumu, ilişki süresi değişkenlerine göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Bununla birlikte cinsiyet değişkenine göre için İlgisiz alt ölçeğinde erkekler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur

AEİTÖ-baba için yanıtlanan kısmında birlikte olunan kişinin öğrenim durumuna göre Koruyucu ve Demokratik alt ölçek puanlarının birlikte olduğu kişinin lisansüstü mezunu olduğunu belirten katılımcıların lehine anlamlı olarak yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. İlgisiz alt ölçeğinde ise birlikte olduğu kişinin lisansüstü mezunu olduğunu belirten katılımcıların diğer katılımcılara göre puanlarının anlamlı olarak daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır.

AEİTÖ-baba için yanıtlanan kısmında Koruyucu, Demokratik ve Bağımlı alt ölçek puanlarının anne baba evlilik ilişki tutumunu bağımlı ve uyumlu-demokratik olarak belirten katılımcıların anne baba evlilik ilişki tutumunu çatışmalı, ilgisiz-uzak olarak belirten katılımcılara göre anlamlı olarak daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. İlgisiz ve Otoriter alt ölçek puanlarının ise anne baba evlilik ilişki tutumunu bağımlı ve uyumlu-demokratik olarak belirten katılımcıların lehine anlamlı olarak daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır.

Anne ve babası birlikte yaşayan katılımcıların, anne-babası boşanmış olan katılımcılara göre Algılanan ebeveyn ilişki tutumu ölçeği anne ve baba için Koruyucu, Demokratik ve Bağımlı alt ölçek puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Görücü usulü ile evlenen katılımcıların, Algılanan Ebeveyn İlişki Tutum ölçeğinin baba için olan bölümünde otoriter alt ölçeğinin puanlarının anlaşılarak evlenen katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur.

İlişki inançlarının “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçeğinde cinsiyete göre erkekler lehine farklılık gösterdiği erkeklerin puanlarının kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Evli olanların “Romantik idealizm” alt ölçeğinde ilişkisi olmayan ve ilişkisi olanlara nazaran farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Evli bireylerin İlişki İnançları ölçeği Romantik idealizm alt ölçek puanlarının ilişkisi olan ve ilişkisi olmayan bireylere göre daha yüksek düzeyde bulunmuştur.

Anlaşılarak evlenen katılımcıların Romantik idealizm alt ölçek puanları görücü usulü evlenen katılımcılara göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermekte ve puanlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Lisansüstü kişilerle birlikte olduğunu belirten katılımcıların İİÖ Romantik İdealizm alt ölçek puanlarının birlikte olduğu kişinin lise ve lisans mezunu olduğunu belirten katılımcılara göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların aldatma eğiliminin bireyin sahip olduğu ilişki inançlarına ve algıladığı ebeveyn ilişki tutumlarına göre incelenmiş, algılanan ebeveyn ilişki tutumları, ilişki inançları ve aldatma eğilimi ile yaş, ilişki durumu, ilişki süresi, öğrenim durumu değişkenleri arasında anlamlı fark olmadığı saptanmıştır.

Aldatma eğilimi ile cinsiyet değişkeni arasında erkekler lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Birlikte olduğu kişinin öğrenim durumuna göre aldatma eğilimi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu bu farklılığın lisansüstü kişilerle birlikte olduğunu belirten katılımcıların aldatma eğilimi ölçeğinden aldığı puanlarının diğer katılımcılara göre anlamlı düzeyde düşük olduğu tespit edilmiştir.

Evlenme şekline göre aldatma eğilimi arasında görücü usulü ile evlenenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Anne ve babanın evlilik ilişkisi tutumlarına göre aldatma eğilimi ilişkisine bakıldığında anne-babasının evlilik ilişkisi tutumunu ilgisiz-uzak olarak değerlendiren katılımcıların, bağımlı, çatışmalı ve uyumlu, demokratik tutum sergileyenlere göre puanlarının daha yüksek olduğu ve

aldatmaya daha yatkın olduğu görülmüştür. Anne babanın birliktelik durumuna göre aldatma eğilimine boşanmış olanların, birlikte yaşayanlara göre daha yatkın oldukları saptanmıştır.

Çalışmada katılımcıların annesi için yanıtladıkları AEİTÖ ile AEÖ arasındaki ilişkiler incelendiğinde, AEÖ puanları ile AEİTÖ Otoriter alt ölçeği puanlarının pozitif yönlü anlamlı, Bağımlı alt ölçek puanlarının pozitif yönlü anlamlı, İlgisiz alt ölçek puanları pozitif yönlü anlamlı, Koruyucu alt ölçek puanları negatif yönlü anlamlı, Demokratik alt ölçek puanlarının negatif yönlü anlamlı ilişkilerin var olduğu saptanmıştır. AEİTÖ Toplam puanları ve AEÖ puanlarının ise aralarında pozitif yönlü fakat anlamlı olmayan ilişki saptanmıştır.

Çalışmada katılımcıların babası için yanıtladıkları AEİTÖ ile AEÖ arasındaki ilişkiler incelendiğinde, AEİTÖ Otoriter ve İlgisiz alt ölçek puanlarının pozitif yönlü anlamlı, Koruyucu ve Demokratik alt boyutunun negatif yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların annesi için yanıtladıkları AEİTÖ ve İİÖ arasındaki ilişkiler incelendiğinde, AEİTÖ Otoriter alt ölçeğinin “Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız” ve “Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz” alt ölçeklerinin birbirleriyle pozitif yönlü anlamlı ilişki gösterdiği, İİÖ diğer alt ölçek ve toplam puanlarının ise anlamlı ilişkiler göstermediği tespit edilmiştir.

AEİTÖ İlgisiz alt ölçeklerinin İİÖ “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz”, “Her şeyi birlikte yapmalıyız” alt ölçekleriyle aralarında pozitif yönlü anlamlı İİÖ toplam ve diğer alt ölçekleriyle aralarında ise anlamlı ilişkilerin olmadığı tespit edilmiştir.

AEİTÖ Koruyucu alt ölçeğiyle İİÖ “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçeğinin puanlarının birbiriyle negatif yönlü anlamlı, İİÖ diğer alt ölçek ve toplam puanlarıyla ise anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

AEİTÖ Demokratik alt ölçeğiyle İİÖ “Romantik idealizm” ve “Birbirimizi değiştirebilmeliyiz” alt ölçeklerinin aralarında pozitif yönlü anlamlı, İİÖ diğer alt ölçekleri ve toplam puanları aralarında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

AEİTÖ Bağımlı alt ölçeğiyle İİÖ ‘‘Her şeyi birlikte yapmalıyız’’, ‘‘Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız’’, ‘‘Romantik idealizm’’ ve İİÖ Toplam puanlarının aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

AEİTÖ anne Toplam puanlarıyla İİÖ ‘‘Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız’’, ‘‘Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz’’, ‘‘Her şeyi birlikte yapmalıyız’’, ‘‘Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız’’, ‘‘Romantik idealizm’’,İİÖ Toplam puanlarının arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. ‘‘Birbirimizi değiştirebilmeliyiz’’ alt ölçeği ile arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Katılımcıların babası için yanıtladıkları AEİTÖ Otoriter alt ölçeğiyle İİÖ ‘‘Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz’’ alt ölçeği puanları arasında pozitif yönlü anlamlı, İİÖ diğer alt ölçekler ve toplam puanlarının arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların babası için yanıtladıkları AEİTÖ İlgisiz alt ölçeğinin puanlarıyla İİÖ ‘‘Birbirimizi değiştirebilmeliyiz’’, ‘‘ Her şeyi birlikte yapmalıyız’’ alt boyutlarının aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişkilerin varlığı, İİÖ toplam ve diğer alt ölçekler arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların babası için yanıtladıkları AEİTÖ, Koruyucu alt ölçeği puanlarıyla İİÖ ‘‘Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız’’ alt ölçek puanlarının aralarında anlamlı bir ilişki tespit edilememiş, İİÖ diğer alt ölçek ve toplam puanlarının arasında ise pozitif yönlü anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Katılımcıların babası için yanıtladıkları AEİTÖ Toplam puanlarıyla İİÖ ‘‘ Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız’’, ‘‘Birbirimizi değiştirebilmeliyiz’’ alt boyutları hariç diğer alt ölçeklerin ve toplam puanlarının arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Aldatma Eğilim Ölçeği ile İlişki İnançları ölçeği ‘‘Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız’’ ve ‘‘ Romantik İdealizm’’ alt boyutlarının aralarında negatif yönlü anlamlı, ‘‘Birbirimizi değiştirebilmeliyiz’’ alt ölçeğiyle aralarında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Çalışmanın sonuçlarına göre beş hipotezin üçü kısmen kabul edilmiş, iki hipotez ise reddedilmiştir. Algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile aldatma eğilimi ve ilişki inançları arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Akçay, E. (2020). *Aldatmaya Yönelik Objektif ve Sübjektif İşaretler* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi.
- Alaçam, S. (2020). *Evli bireylerde evlilik doyumu, aldatma eğilimi ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi.
- Allen, E., & Baucom, D. H. (2004). Adult attachment and patterns of extra dyadic involvement. *Family Process*, 43(4), 467-488.
- Altun, B. N. İ., Çokluk, N., Savaş, S., & Tunçay, E. (2020). Boşanma nedenlerinin iletişim bağlamında değerlendirilmesi üzerine ampirik bir çalışma. *Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Araştırma Dergisi*, 1(15), 116-139.
- Alvarez, L., Vejaffe, K. (2004). Narcissism guides mate selection: Humans mate assortatively, as revealed by facial resemblance, following an algorithm of "self seeking like". *Evolutionary Psychology*, 2 (1), 177-194. <https://doi.org/10.1177/147470490400200123>.
- Asadu, N., ve Egbuche, M. (2020). Effect of marital infidelity on the family: a perception study of the/owerre in Nsukkalocal government area of Enugu State. *RUJMASS*, 6(1), 21-31.
- Atkins, D.C., Baucom, D.H., ve Jacobson, N. S. (2001). Understanding infidelity: Correlates in a national random sample. *Journal of Family Psychology*, 15 (4), 735-749.
- Baumrind, D. (1966). Effects of Authoritative Parental Control on Child. Behavior, *Child Development*, 37(4), 887-907. https://arowe.pbworks.com/f/baumrind_1966_parenting.pdf, Erişim Tarihi: 17.03.2023.

- Bener, Ö., & Günay, G. (2012). Gençlerin evlilik ve aile yaşamına ilişkin tutumları. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 1-27.
- Bereczkei, T., Gyruris, P., & Weisfeld, G. E. (2004). Sexual imprinting in Humanmate Choice. *Proceeding of the Royal Society*, 29(4), 1129-1134. doi: 10.1098/rspb.2003.2672.
- Boğda, D., & Şendil, G. (2012). Investigating Infidelity Tendency and Conflict. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(40), 205-219.
- Bozkurt, G. (2018). *Evli bireylerde aldatma eğiliminin psikolojik iyi oluş ve evlilik doyumu açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi.
- Brand, R. J., Markey, C. M., Mills, A., & Hodges, S.D. (2007). (2007). Sex Differences in Self reported Infidelity and its Correlates. *Sex Roles*, 1(57), 101- 109.
- Brennan, K.A., ve Shaver, P.R. (1995). Dimensions of adult attachment, affect regulation, and romantic relationship functioning. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 2 (21). 267-283.
- Buller, A. M., Kyegombe, N., Pichon, M., Stern, E., Stöckl, H., & Treves-Kagan, S. (2020). A mixed-methods system aticre view: infidelity, romantic jealousy and intimate partner violence against women. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(16), 5682.
- Buss, D. M. (1989). Conflict between the sexes: strategic in terference and the evocation of anger and upset. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3 (56), 735-747.
- Buss, D. M., Larsen, R. J., Westen, D., ve Semmelroth, J. (1992). Sex Differences in Jealousy: Evolution, Physiology, and Psychology. *Psychological Science*, 3(1), 251– 255.

- Büyük, A., & Kaya Ciceralli, L. (2021). Evli Bireylerin Aldatma Eğilimi ile Büyüklenmeci Narsisistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18 (42), 5230-5249. DOI: 10.26466/opus.936933.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Çavuşoğlu, Z. Ş. (2011). *Bağlanma Stilleri Evlilik Uyumu ve Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.
- Çelik, E., & Öziş, G. (2016). Ebeveyn İlişki Tutumu Algısı Ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*, 5(2), 50-64.
- Çiftçi, D. (2010). *Kişinin Ebeveyn İlişki Algısı ile Yetişkinlik Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.
- Çolakoğlu, E. T. (2012). *Genç Yetişkinlerde Kendilik Algısı, Erken Dönem Uyumsuz Şemalar, Algılanan Ebeveynlik Stilleri ve Kişilerarası İlişkiler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.
- Davies, P.T., ve Cummings, E.M. (1994). Marital Conflict and Child Adjustment: An Emotional Security Hypothesis, *Psychological Bulletin*, 116(3), 387-411.
- Davies, A.P.C., Shackelford, T.K., ve Goetz, A.T. (2007). An evolutionary psychological perspective on infidelity. In P. R. Peluso (Der.), *Infidelity: A Practitioner's Guide To Working With Couples In Crisis*, 31-51.
- Demirtaş Madran, H. (2008). Duygusal ve cinsel kıskançlık açısından temel cinsiyet farklılıklar. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(3), 300-309.

- Dewall, C. N. (2011). So far away from one's partner, yet so close to romantic alternatives: Avoidant attachment, interest in alternatives, and infidelity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101(6), 1302–1316.
- Drigotas, S.M., & Barta, W. (2001). The cheating heart: Scientific explorations of infidelity. *Current directions in psychological science*, 10 (5), 177-180.
- Dursun, S. (2016). *Evli bireylerin bağlanma stillerine göre aldatma eğilimlerinin ve evlilik doyumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi.
- Dursun, A., & Özkan, M. S. (2019). Genç Yetişkinlerin Aldatmaya Yönelik Niyetleri Üzerinde Aldatmaya Yönelik Tutum ve Sosyal Medya Kullanımının Etkisi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(2), 475-484.
- Er, K., Bal, F., & Faraji, H. (2020). Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği. *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Science Studies*, 6(22), 596-608.
- Felmlee, D.H. (1995). Fatal attractions: Affection and disaffection in intimate relationships, *Journal of social and Personal Relationship*, 12(2), 295-311.
- Freud, S. (1933). *New introductory lectures in psychoanalysis*. Norton.
- Freud, S. (1910). A Special Type of Choice of Object made by Men (Contributions to the Psychology of Love I). *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, 11 (1), 163–176.
- Fye, A., Mims, A. (2019). Preventing Infidelity: A Theory of Protective Factors, *The Family Journal*, 27(1), 22-30.
- Garbinsky, E. N., Gladstone, J. J., Nikolova, H., & Olson, J. G. (2020). Love, lies, and money: financial infidelity in romantic relationships. *Journal of Consumer Research*, 47(1), 1-24.

- Geher, G. (2003). Perceived and Actual Characteristics of Parents and Partners: A Test of a Freudian Model of Mate Selection. *Current Psychology*, 1 (19), 192- 212.
- Genç, C.B., & Topkaya, N. (2019). Romantik İlişki Yaşayan Bireylerde Çok Boyutlu Kıskançlık ile İlgili Değişkenler. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1447-1484.
- Güler, K. (2022). Early period maladaptives chemas, psychological symptoms and examining the tendency of deception. *The European Research Journal*, 8(2), 232-241.
- Hazan, C., ve Shaver, P. R. (2000). Bağlanma: Yakın ilişkilerle ilgili araştırmalar için bir çerçeve. (Çev. A. Dönmez), *Türk Psikoloji Bülteni*, 16 (7), 29–50.
- Hunyady, O., Josephs, L. ve Jost, J. T. (2008). Priming the primal scene: Betrayal trauma, narcissism, and attitudes to ward sexual infidelity. *Self & Identity*, 7(3), 278-294.
- Kankaya, D. (2015). *Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Cinsel Yaşantılar*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi.
- Kantarcı, D. (2009). *Evli bireylerin bağlanma stillerine göre aldatma eğilimleri ve çatışma yönetim biçimlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Karagöz, Y. (2014). *SPSS 21.1 uygulama, Biyoistatistik* Nobel Yayıncılık.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Kato, T. (2014). A reconsideration of sex differences in response to sexual andemotional infidelity. *Archives of Sexual Behavior*, 43 (1), 1281-1288.
- Kaya Ciceralli, L., & Büyük, A. (2021). Evli bireylerin aldatma eğilimi ile büyülenmeci narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *OPUS– Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(42), 5230-5249. DOI: 10.26466/opus.936933.

- Kaya, E. (2021). Bağlanma Kuramı erevesinde Aldatma ve Boşanma. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (10), 248-263. DOI: 10.21733/ibad.850705.
- Kılıç, E. (2017). *Bağlanma Biçimlerinin Evlilik Doyumu ile İlişkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). skdar Üniversitesi.
- Kaya rk, E. (2021). Bağlanma kuramı çerçevesinde aldatma ve boşanma. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (10), 248- 263.
- Klussmann, D., & Berner, W. (2011). Veraenderungen weiblicher Partner preaferenzen im Menstruationszyklus. *Zeitschriftfr Sexual for schung*, 24(2), 170- 186.
- Kubat, D.E. (2012). *Evli bireylerde aldatma eğilimi ve evlilik doyumu ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi.
- Kökçen, ř.D. (2021). *Algılanan Stres, Genel Aidiyet Duygusu ve Duygusal İlişkide Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişki* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yakın Doğu Üniversitesi.
- Kkarıslan, M., & Gizir, C.A. (2013). Romantik İnançlar leği'nin uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik alışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 461-469.
- Müezzinoğlu, S. (2014). *Romantik İlişkilerde Aldatma: Bağlanma Boyutları, Kişilik zellikleri ve İlişki Bağlanımı* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi.
- Oktay, G. (2016). *Algılanan Anne Baba Tutumu ile Bağlanma Biçimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). skdar niversitesi.
- zcan, S.G. (2014). *Evli bireylerin cinsiyete göre aldatma eğilimleri, evlilik doyum düzeyleri ve cinsel doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi.

- Öziş, G. (2016). *Evlilik Yaşam Doyumunun Algılanan Ebeveyn İlişkisi, Psikolojik Dayanıklılık ve Dinsel İnanç Gücü Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi.
- Özkul, K. (2018). Hastalıkta, Sağlıkta, Birbirimizi Aldatana Dek: Romantik İlişkilerde Sadakatsizlik Üzerine Bir İnceleme. *Pivolka*, 8(26), 6-9.
- Özsoy, K. (2014). *Parçalanmış Aileye Sahip Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba Tutumlarını Algılama Biçimleri ve İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Parsak, B., ve Kuzucu, Y. (2020). Ebeveyn Tutumları ile Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Saldırganlık arasındaki ilişkide Çocukların Empati ve Sosyal Becerilerinin Rolü. *Humanistic Perspective*, 2 (3), 347-374.
- Polat, D. (2006). *Evli bireylerin evlilik uyumları, aldatma eğilimleri ve çatışma eğilimleri arasındaki ilişkilerin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Romans, J.S.C., ve Debord, J. (1995). Development of the Relationship Beliefs Questionnaire. *Psychological Reports*, 1 76, 1248–1250.
- Russell, V.M., Baker, L.R., ve McNulty, J.K. (2013). Attachment Insecurity and Infidelity in Marriage: Do Studies of Dating Relationships Really In form Us About Marriage? *Journal of Family Psychology*, 1 (2), 242-251.
- Salahur, E. (2010). *Üniversite Öğrencilerinin Geriye Dönük Olarak Çocukluklarında Algılamış Oldukları Ebeveyn Kabul veya Reddinin Yetişkin Bağlanma Biçimleri ve Depresif Belirtiler ile İlişkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Sancak Aydın, G., & Demir, A. (2017). Lisansüstü Öğrencilerinin Eş Seçimini Etkileyen ve Sınırlandıran Görüş ve İnançları. *Ege Eğitim Dergisi*, 18 (2), 627-652. DOI: 10.12984/egeefd.322401.

- Schonian, S. (2013). *Perceptions and definition of infidelity: A multimethod study*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). University of Nevada Department of Marriage and Family Therapy.
- Servaty, L., & Weber, K. (2011). The Relationship between Gender and Attitudes to wards Marriage. *Journal of Student Research*.
- Seyfi, S. (2017). *Evli bireylerin aldatma eğilimleri ve affetme düzeylerinin bağlanma stillerine göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. 2013. *Using multivariate statistics*. (6th ed.) Boston: Allyn and Bacon, MA: Pearson New International Edition.
- Tavas, L. (2020). *Anne Baba Reddi Olan ve Olmayan Üniversite Öğrencilerinde, Yakın İlişkilerle İlgili Psikolojik Eğilimler ve Aldatma Eğilimleri Arasındaki İlişkinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Tetik, S. (2018). *Yetişkinlerde algılanan ebeveyn ilişki tutumları ile aşka dair görüşler arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi.
- Thibaut, J. W. & Harold H. K. (1959). *Social Psychology of Groups*, Wiley.
- Toplu Demirtaş, E., Tezer, E. (2013). Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 37-45.
- Tortamış, M. (2014). *Evli bireylerde romantik kıskançlık düzeyi ve aldatma eğilimlerinin şema terapi modeli çerçevesinde değerlendirilmesi*(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Tortamış, M. (2014). *Evli Bireylerde Romantik Kıskançlık Düzeyi ve Aldatma Eğilimlerinin Şema Terapi Modeli Çerçevesinde Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

- Tosun, C., & Yazıcı, H. (2021). Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları ile Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Evlilik Rol Beklentileri Üzerindeki Etkisi: Geleneksel mi, Eşitlikçi mi?, *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32 (1), 173- 188
- Turanlı, P. (2010). *Orta Yetişkinlikte Evlilik Uyumu ile Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin Saptanması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.
- Turanlı, A., ve Fidan, Z., (2022). Sanal Aldatma Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Fenerbahçe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 317-328.
- Tüzer, V. (2011). “İnternet, Siberseks ve Sadakatsizlik”, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 100-116.
- Uçar, S., Yıldız, Y., & Baştemur, Ş. (2021). Evli bireylerde iletişim becerilerinin yordayıcısı olarak sevilmezlik ve evlilik süresi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (52), 1-16.
- Uzun, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinin partner saygı düzeylerinin, duyguları yönetme becerilerine ve algılanan ebeveyn ilişkilerine göre incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Üney, T. (2016). *Ebeveyn Evlilik Çatışma Çözüm Stilleri, Ergenin Duygu Düzenlemesi ve Ergen Çatışma Çözme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Wiederman, M.W. (1997). Extramarital sex: Prevalence and correlates in a national survey. *Journal of Sex Research*, 34(2), 167-174.
- Wiggins, J. D., ve Lederer, D. A. (1984) Different ialan tecedents of infidelity in marriage. *American Mental Health Counselors Association Journal*, 1(6), 152–161.
- Yeniçeri, Z., & Kökdemir, D. (2006). University students' perceptions of and explanations for, infidelity: The development of the Infidelity Questionnaire (INFQ). *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 34(6), 639–650.

- Yıldırım, Y. (2019). *Romantik İlişkilerde Aldatma Eğiliminin Yordayıcıları Olarak Sosyal Medya Kullanımı ve Temel Psikolojik İhtiyaçların Doyumu*(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Doğu Üniversitesi.
- Young, J.E, Klosko, J.S. (2013) *Hayatı Yeniden Keşfedin*. Çeviri Editörleri:H.Alp Karaosmanoğlu, Esra Tuncer, Psikonet.
- Yumbul, C., Cavusoglu, S., & Geyimci, B. (2010). (2010). The effect of childhood trauma on adult attachment styles, infidelity tendency, romantic jealousy and self- esteem. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*,1 (5), 1741-1745.
- Yurtseven, C. S., & Yulaf, Y. (2022). Yetişkinlerde Aldatma Eğiliminin Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalar ve Yakın İlişkilerde Psikolojik Eğilimler ile Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(5), 622–631. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.980>.
- Zandbergen, D. L., ve Brown, S. G. (2015). Culture And Gender Differences In Romantic Jealousy. *Personality and Individual Differences*, 1 (72), 122-127.
- Zare, B. (2011). “Review of Studies on Infidelity”, *International Conference on Advanced Management Science*, 2 (19), 182-186.
- Zeybekoğlu, Ö. (2013). Günümüzde erkeklerin gözünden babalık ve aile. *Mediterranean Journal of Humanities*, 3(2), 297-328.

EKLER

Ek-1. Kişisel Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz

() Kadın () Erkek

2. Yaşınız

.....

3. İlişki durumunuz

() İlişkisi yok

() İlişkisi var (flört, sözlü, nişanlı) () Evli

4. İlişkiniz varsa süresi

() İlişkisi yok () 1 seneden az () 1-3 yıl

() 3-6 yıl

() 6 yıl ve üstü

5. Eğitim durumunuz

() Lise mezunu () Lisans

() Lisansüstü

6. Varsa birlikte olduğunuz kişinin eğitim düzeyi

() Lise mezunu () Lisans

() Lisans üstü

7. Evliyseniz nasıl evlendiniz

() Anlaşarak

() Görücü usulü

8. Anne ve babanızın evlilik ilişkisi tutumlarını değerlendiriniz

() İlgisiz, uzak () Çatışmalı

() Demokratik, uyumlu () Bağımlı

9. Anne babanızın Birliktelik Durumu

() Birlikte yaşıyor () Boşanmış

() Ayrı yaşıyor

Ek-2. Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları Ölçeği

LütfenLütfen aşağıdaki ifadeleri okuduktan sonra kendinizi değerlendirip sizin için en uygun seçeneğin karşısına çarpı (X) işareti koyunuz. Her sorunun karşısında bulunan; (1) Kesinlikle katılmıyorum (2) Katılmıyorum (3) Katılıyorum ve (4) Tamamen Katılıyorum anlamına gelmektedir.					Annem				Babam			
Annem babam eşiyle...					Kesinlikle	Katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Tamamen	Kesinlikle	Katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Tamamen
1.	Her şeyin doğrusunu bildiğini iddia eder.				0	1	2	3	0	1	2	3
2.	Dediğinden ve bildiğinden şaşmaz				0	1	2	3	0	1	2	3
3.	Eşinin sıkıntılarına duyarsız kalır.				0	1	2	3	0	1	2	3
4.	Eşi hastalandığında ilgilenmez.				0	1	2	3	0	1	2	3
5.	Eşinin ihtiyaç ve isteklerini anlamaz				0	1	2	3	0	1	2	3
6.	Eşinin başardığı hiçbir işi takdir etmez.				0	1	2	3	0	1	2	3
7.	Eşini ilgili bir şekilde dinlemez				0	1	2	3	0	1	2	3
8.	Sorunlardan dolayı eşinin incinmesinden aşırı kaygılanır.				0	1	2	3	0	1	2	3
9.	Eşinin zor şeyler yapmasına izin vermez				0	1	2	3	0	1	2	3
10.	Eşinin hep zararsız insanlarla ilişki kurmasını ister.				0	1	2	3	0	1	2	3
11.	Eşine yardımcı olamadığında kendini huzursuz hisseder.				0	1	2	3	0	1	2	3
12.	Eşi mutsuz olduğunda çok endişelenir.				0	1	2	3	0	1	2	3
13.	Eşi sorun yaşadığında hemen müdahale etmeye çalışır.				0	1	2	3	0	1	2	3
14.	Eşine saygı gösterir				0	1	2	3	0	1	2	3
15.	Eşine özen gösterir				0	1	2	3	0	1	2	3
16.	Eşinin fikirlerini söylemesine müsaade eder				0	1	2	3	0	1	2	3
17.	Eşi olmadan bir şey yapamaz				0	1	2	3	0	1	2	3
18.	Kendiyle ilgilenmek yerine eşiyle ilgilenmeyi tercih eder.				0	1	2	3	0	1	2	3
19.	Eşiyle ilgilenmekten arkadaşlarına vakit ayıramaz.				0	1	2	3	0	1	2	3
20.	Eşiyle çok fazla ilgilendiği için diğer işlerini hep aksatır.				0	1	2	3	0	1	2	3
21.	Eşinin kendisini terk edeceğinden çok kaygılanır				0	1	2	3	0	1	2	3
22.	İşi dışında eşi olmadan hiçbir yere gitmek istemez.				0	1	2	3	0	1	2	3
23.	Eşinin onayı olmadan bir şey yapmak istemez.				0	1	2	3	0	1	2	3

Ek-3. İlişki İnançları Ölçeği

Aşağıda romantik ilişkilere yönelik bireylerin benimsedikleri bazı düşünceler bulunmaktadır. Lütfen her bir cümleyi dikkatle okuyup, bu düşüncelere ne kadar katıldığınızı belirleyiniz.

	Hiç Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Partnerim, tüm duygu ve düşüncelerini benimle paylaşmalı.					
2. Partnerim, aklımdan geçenleri okuyabilmeli.					
3. Partnerimi seviyorsam, onsuz çok fazla zaman geçirmemeliyim.					
4. Partnerime karşı her zaman tutku dolu olmalıyım.					
5. Partnerimin hoşlanmadığım özelliklerinin olmasını sorun etmem, çünkü zamanla onları değiştirebilirim.					
6. Bu dünyada benim için sadece tek bir doğru kişi vardır.					
7. Partnerimden hiçbir şey gizlememeliyim.					
8. Partnerimin aklımdan geçenleri okuyabilmeliyim.					
9. Eğer partnerim beni seviyorsa, bensiz çok fazla zaman geçirmemeli.					
10. Partnerim bana karşı her zaman tutku dolu olmalı.					
11. Ona olan aşkı partnerimi sakın birine dönüştürebilmeli.					
12. Şu anki partnerimden başkasıyla asla mutlu olamam.					
13. Partnerim benden hiçbir şey gizlememeli.					
14. Bana söylemese bile partnerimin istek/ihtiyaçlarının ne olduğunu anlayabilmeliyim.					
15. Eğer partnerimle birbirimizi seviyorsak, hemen hemen her şeyi beraber yapmalıyız.					
16. Partnerimi her zaman mutlu etmeliyim.					
17. Partnerime tüm ilgi ve hobilerimden zevk almasını öğretebilirim.					
18. Bir aşk ilişkisi kalıcı olmalı.					

Ek-4. Aldatma Eğilimi Ölçeği

1-Tamamen katılıyorum; 2-Katılıyorum; 3-Kararsızım; 4-Katılmıyorum; 5- Kesinlikle katılmıyorum

Bu ölçekte, evliliğiniz ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi değerlendirmeniz istenmektedir. Her bir ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı cevap için ayrılan yere (X) koyarak işaretleyiniz.	1	2	3	4	5
1. Eşimle iletişim çatışması yaşadığım dönemlerde, beni anlayacak bir partner isterim.					
2. Eşimle düzenli aralıklarla cinsel ilişkiye giremediğimde (iş seyahatleri vs.), bu dönemlerde başkasıyla birlikte olmayı deneyebilirim.					
3. Zaman zaman, beni daha mutlu edebilecek bir başkasıyla birlikte olmayı düşünürüm.					
4. Eşimden aldığım cinsel doyum düşük olsa da başkasıyla birlikte olmayı düşünmem.					
5. Evliliğimi artık kurtaramayacağımı hissettiğimde (her şeye rağmen devam edecek ya da boşanmayla sonuçlanacak), hayatımda başka birinin olması için açık kapı bırakırım.					
6. Eşim kendine ayrı bir sosyal çevre edinip onlarla yoğun bir ilişki içine girdiğinde; ben de ortak ilgilerimizi, hobilerimizi paylaşacağım bir partnerle vakit geçirmeyi deneyebilirim.					
7. Eşimden daha güzel/yakışıklı, çekici bir partnerle birlikte olmayı da düşünürüm.					
8. Giderek eşime olan sadakatim azalıyor.					
9. Evliliğimdeki romantizm bitse de bunu bir başkasıyla gidermeyi düşünmem.					
10. Eşimden başka bir partneri düşünmek bile kendimi suçlu hissetmeme neden olur.					
11. Sevgi, anlayış ve desteğe ihtiyacım olduğunda; yine de bu isteğime eşimden başka bir partnerin karşılık vereceğine inanmıyorum.					
12. Eşimle yaşayamadığım fantezileri gerçekleştirebileceğim bir teklif aldığımda, bunu değerlendirebilirim.					
13. Eşimin kıskanç davranışları, başka bir partnere yönelmeme neden olabilir.					
14. Salt farklı bir heyecan yaşamak için, eşimden başkasıyla birlikte olmam.					
15. Tek eşlilik bana göre değil.					
16. Eşimden ayrılmayı düşünsem de başka biriyle birlikte olmam.					
17. Evliliğimdeki mutsuzluğun, başkasıyla birlikte olmama neden olacağını sanmıyorum.					

18. Eşimin fiziksel çekiciliği azalsa da başka bir insanı çekici olduğu için tercih etmem.					
19. Eşimin yoğun ilgisi, beni başka bir partnere itebilir.					
20. Eşimle anlaşamam da “keşke başka biriyle evli olsaydım” diye düşünmem.					
21. Eşim bakımsız olduğunda, bakımlı ve hoş biriyle birlikte olmayı isterim.					
22. Eşim karı-koca rolünü, ana-baba rolünün arkasına atarsa başkasıyla birlikte olabilirim.					
23. Evliliğimi hiçbir koşulda riske atmam.					
24. Eşimin başka biriyle birlikte olduğunu öğrensem, ben de bir başkasıyla birlikte olmayı denerim.					
25. İlişkimiz rutinleştğinde yeni heyecanlar yaşamak için başkasıyla birlikte olabilirim.					
26. Elimde olmadan, salt ortamın uygun olması nedeniyle; başkasıyla birlikte olabilirim.					
27. Eşim bana zaman ayırmasa da hayatıma baka bir partneri almayı düşünmem.					
28. Karımdaki insan istedi diye, onunla birlikte olmam.					
29. Eşim başkasıyla birlikte olmamı hak ediyor.					
30. Eşim geçici cinsel işlev bozukluğu yaşarsa, cinsel ilişki için bir başkasıyla birlikte olmayı düşünürüm.					

Tarih ve Sayı: 16.09.2022-72256

Beykent Üniversitesi

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER İÇİN YAYIN ETİĞİ KURULU

Sayı : E-45778635-050.99-72256
Konu : İlkem Berfin Büyükarşan'ın Etik Kurul
Onay Yazısı

16.09.2022

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü, 16.09.2022 Tarihli ve 74966756- - 262 Sayılı
Yazı,

Beykent Üniversitesi 2020039029 numaralı Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisi İlkem Berfin Büyükarşan'ın Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nden gelen "Aldatma Eğilimi ve İlişki İnançlarıyla Algılanan Ebeveyn İlişki Tutumları İlişkisi" başlıklı yüksek lisans tezinin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiş ve ekte onay yazısı sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim

Prof.Dr. Akile Reşide GÜRSOY
ŞATIROĞLU
Başkan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSU3ZB3TM3 Pin Kodu :79662

Belge Takip Adresi : <https://tarkiye.gov.tr/ebd7eK=5700&eD=BSU3ZB3TM3&eS=72256>

Adres:Beykent Üniversitesi Ayazağa-Maslak Yerleşkesi Ayazağa Mah. Hadımköy Yolu Cad. No: 19

Bilgi için: Akile Reşide Gürsoy

Sarıyer/İstanbul

Şatiroğlu

Telefon:444 1997 Faks:(0 212) 289 64 90

Unvanı: Başkan

e-Posta:info@beykent.edu.tr Web:www.beykent.edu.tr

Keş Adresi:beykentuniv@hs01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

